

SIIPIRIKKO 4/82

Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

Julkaisija: Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

Puheenjohtaja: Risto Juvaste 80510 Onttola puh. 80293

Varapuheenjohtaja: Juha Miettinen Värttinätie 28
80260 Joensuu 26 puh. 32110

Sihteeri: Ari Parviainen Nääänkätu 5 B 16
80230 Joensuu 23 puh. 31182

Rahastonhoitaja: Veijo Turunen Varppitie 2 A 9
80160 Joensuu 16 puh. 824186

Muut hallituksen jäsenet: Petri Hottola Torikatu 5 A 7 80100
Joensuu 10 puh. 26756, Juhani Hyttinen Sorvarinkatu 6 80150
Joensuu 15 puh. 821482, Jukka Pusa Peipontie 10 80130 Joensuu 13
puh. 25727, Anssi Vähätalo Eteläkatu 10 D 23 80110 Joensuu 11
puh. 26949

Lehden toimituskunta: Juhani Hyttinen, Matti Kapanen,
Juha Miettinen ja Veijo Turunen

Tilausasiat: Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa. Jaetaan jäsenille
jäsenmaksua vastaan. Jäsenmaksun suuruus v. 1982 on 20 mk (opis-
kelijat 14 mk, perhejäsenmaksu 5 mk). Siipirikon tilausmaksu v.
1982 18 mk. Irtonumerot 4 mk (+ 2 mk postituskuluja).
Yhdistyksen postisiirtotili: KU 879 55 - 8/Pohjois-Karjalan Lintu-
tieteellinen Yhdistys r.y./Turunen Varppitie 2 A 9 80160 Joensuu 16.

Kansi Leveäpyrstökihu (Valokuvannut Arto Airaksinen)

SISÄLLYSLUETTELO

Syysmuuton kulku 1981 Pohjois-Karjalassa: Petri Hottola, Timo Karkkiainen, Ari Parviainen, Anssi Vähätalo	131
Syksyn 1981 vaelluslinnut: Juha Miettinen	144
Rariteetit 1981 Pohjois-Karjalassa: Mauri Leivo	148
Pohjois-Karjalan päiväpetolinnut 1978-80: Hannu Lehtoranta ...	156
Valtakunnallinen petolintututkimus: Hannu Lehtoranta	159

Sivu

★ = Valtakunnallisen (Suomen lintutieteellisen yhdistyksen) rariteettikomitean tarkastama ja hyväksymä havainto.
☆ = Alueellisen rariteettikomitean tarkastama ja hyväksymä havainto.

SYYSMUUTON KULKU 1981 POHJOIS-KARJALASSA

Petri Hottola, Timo Karkkiainen, Ari Parviainen ja Anssi Vähätalo

Havaintoja ilmoitti 39 henkilöä, siten että muuton alkamiseen ja päätymiseen sekä päämuuttoon vastasi 32, isoihin lintuihin 16, arktikaan 19 ja petoihin 19. Seuraavassa havainnoitsijat retkeily- ja/tai kotikuntien mukaan.

Eho: Arto Airaksinen = AA; Joensuu: Petri Hottola = PH, Timo Karkkiainen = TK, Esa Laaninen = ELaa, Esa Lavikainen = ELav, Juha Miettinen = JMi, Ari Parviainen = AP, Jouni Pursiainen = JP, Kaija Toivonen = KT, Timo Toivonen = TT, Veijo Turunen = VT, Anssi Vähätalo = AV; Juuka: Jari Halonen = JHa; Kiihtelysvaara: Olavi Eskelinen = OE; Liekka: Jukka Heikkinen = JHe, Antti Hämäläinen = AH, Harri Ihalainen = HI, Esko Lappi = EL, Kari Lyytikäinen = KLy, Tarmo Martiskainen = TM, Arto Määttä = AM, Jorma Määttä = JMä, Keijo Nuutinen = KN, Erwin Tuppurainen = ET; Liperi: Lauri Karttunen = LK, Juha Kosonen = JK, Sauli Nuolemo = SN, Elvi Sahlman = ES, MM; Outokumpu: Kalle Leivo = KLe, Mauri Leivo = ML, Hannu Räsänen = HR; Polvijärvi: Heikki Pönkkä = HP; Pyhäselkä: Risto Laitinen = RL; Rääkkylä: Kari Koskela = KK, Vieno Marienberg = VM; Värtsilä: Heikki Holmström = HH, Hannu Kivivuori = HK, Matti Raitio = MR.

Havaintojen kokoajat: Muuton alkaminen, päämuutto ja muuton päätyminen (Ari Parviainen, Anssi Vähätalo), pedot (Timo Karkkiainen), isot linnut ja arktika (Petri Hottola).

Huomautus! Havaintoja ilmoitettaessa on muistettava laittaa vaelluslinnut, isot linnut, pedot ja arktika ERI LOMAKKEILLE!

Käytetyt merkinnät: Muuttava = m, paikallinen = p, talvipuku = tp, iät ad = vanha, juv = nuori, äännelevä = ä.

Fenologisesti myöhäiset havainnot:

Havaintoja on verrattu seitsemän viime vuoden myöhäisimpiin havaintoihin (PURSIAINEN 1981).

Alla olevat havainnot ovat kyseisiä havaintoja myöhäisempiä.

Silkkiuikku	12.11.	1 p	Lip Suursaari (ES)
Jouhisorsa	1.11.	1 p	Out Vuonos (ML,HR)
Lapasorsa	8.11.	1 p	Lip Viiniranta (ML,HR)
Uivelo	2.11.	1 p	Out Sysmäjärvi (ML,HR)
Metsähänhi	31.10.	40 m	Lie Lampela (JH)
	1.11.	1 kiert.	Joe Ukonlahti (AP,ELaa)
Anser sp.	2.11.	12 m	Out Keskusta (ML,HR)
Piekana	4.11.	1 p	Juu Lehtoniemi (JHa)
Mehiläishaukka	3.10.	1 m	Lip Viinijärvi (ML,HR)
Kurki	14.10.	äm	Joe Sulkuniemi (JMi)
Töyhtöhyyppä	18.10.	4 p	Lie Sittalampi (HI,KN)
	"	12-16	Lie Lamminkylä (HI,KN)
Tylli	18.10.	1 m	Joe Höyt. kanava (PH)
Pluvialis sp.	29.10.	1 p	Lip Roukalahti (HP)
Taivaanvuohi	28.10.	1 p	Out Sysmäjärvi (ML,HR)
Lehtokurppa	7.11.	1	vioittunut Rää kk. (VM)

Isokuovi	10.10. 1	Lie Kaupunginniemi (HI)
	11.10. 1	Lie Lamminkylä (HI)
Selkälokki	25.10. 1	Lie Petroniemi (EL)
	25.10. 1	m Lie Pokronlampi (HI)
Sepelkyyhky	18.10. 1	m Kon Lykynvaara (ELaa)
Tunturikiuru	31.10. 4	p/m Pol Ruvaslahti (PH,HP)
Kulorastas	1.11. 1	p/m Joe Kukkola (JP)
	" 1	p/m Pyh Mulo (JP)
Mustarastas	23.11. 1♂	p Joe Asevelikylä (JMi,ML,HR)
	28.11. 1	p Lip Honkalampi (Sauli Nuolemo)
	29.11. 2	p Lip Suursaari (ES)
Leppälintu	26.10. 1♀	puk. p Joe keskusta (PH)
Pensaskerttu	21.9. 1	p Vär Sääperi (HH)
Pajulintu	16.10. 1	p Joe Asevelikylä (JMi)
Lapinkirvinen	23.9. 1	p Vär Uusikylä (HH)
	24.9. 1	p Vär Sääperi (HH)
Hemppo	14.11. 2	p Joe Repokallio (AP,AV)
Peippo	28.11. 1♀	puk. Vär Uusikylä (MR)
Järripeippo	28.11. 1	p Joe Noljakka (ELaa)
Peltosirkku	27.9. 1	Lie Pokronlampi (KN)
Pajusirkku	8.11. 1	p Joe Aavaranta (ELaa)

Isokuovi (Valok. Kari Koskela)

Laji	Muuton alkaminen	Päämuutto	Muuton päättyminen
Kuikka	22.7. 1 kiert. Out Vuonos 30.8. 1 " Kon Lykynvaara	Ks. arktika!	18.10. 2 m Rää Vuoniemi 18.10. 3 m Kon Lykynvaara
Kaakkuri	27.7. 1 m Out Keskusta	Ks. arktika!	17.10. 1 p Rää Vuoniemi 18.10. 1 m Kon Lykynvaara
Gavia sp.			30.10. 27 m Vär Uusikylä 7.11. yht. 28 m Rää Vuoniemi
Silkkiuikku	6.7. 22 p Joe Höyt. kanava	25.9. 55 p Vär Sääperi	31.10. 4 p Lip Viinijärvi Ks. fen. myöh. havainnot!
Härkälintu	13.8. 1 p Joe Höyt. kanava		13.9. 1 p Kit Päätyenlahti 11.10. 1 jp p Rää Vuoniemi 13.9. 1 p Kit Päätyenlahti
Mustaku.-uikku			13.9. 1 p Kit Päätyenlahti
Heinäsaorsa	17.6. 7+9 m Vär Sääperi	X lähes päivittäin 150-200 p Out Vuonos, 11.9. 150 m Lie Pokronlampi, 13.9. 240 p Kon Pitkäranta, 11.10. 100 p Lip Siikasaari, 27.10. 200 p Lie Pokronlampi, 1.11. 200 p Lie Lamminkylä	3.11. 4 p Lie Pokronlampi 8.11. 2♂ p Joe Pielisjoki
Tavi	5.9. 15 m Kon Lykynvaara	27.6. 150 p Out Sysmäjärvi 21.8. 60 p Out Vuonos, 4.10. 100 p Kon Pitkäranta	31.10. 2 p Lie Pokronlampi 1.11. 2 p Out Vuonos
Heinätaivi			20.8. 1 p Lie Jamali
Jouhisorsa	17.6. 2 m Vär Sääperi 31.7. 4♂ p Joe Höyt. kanava	11.10. 130/2 m Joe Vehkalahti	28.10. 1 p Out Vuonos Ks. fen. myöh. havainnot!
Haapana	17.6. 8 m Vär Sääperi	27.6. 120 p Out Sysmäjärvi 19.8. 100 p Lie Sittalampi 22.9. 50 m Lie Rauhala, 11.10. 80/1 m Joe Vehkalahti, 11.10. 40 p Lip Siikasaari	31.10. 3 p Pol Ruvaslahti 1.11. 1 p Uimaharju
Lapasorsa		27.6. 20 p Out Sysmäjärvi 8.8. 20 p Pol Solanlampi	18.10. 1♀ p Lie Sittalampi Ks. fen. myöh. havainnot!
Anas sp.		24.9. 450 p Lie Riikolanlampi 11.10. 460/14 m Joe Vehkalahti	
Lapasotka	13.9. 2♀-puk. p Kit Päätyenl.	Ks. arktika!	25.10. 1♀ p Lip Kokonlampi 2.11. 8 p Out Sysmäjärvi
Tukkasotka	17.7. 4+9 m Joe Höyt. kanava 18.7. 12 m Out Vuonos		1.11. 2 p Lie Pokronlampi 1.11. 1 p Lip Särkijärvi
Telkkä	19.7. 4 m Out Vuonos 25.7. 7 m Joe Höyt. kanava	11.10. 59/6 m Joe Vehkalahti	2.11. 1 p Out Sysmäjärvi 17.11. 2 p Lip kk
Alli	27.9. 1 p Uimaharju	Ks. arktika!	2.11. 20 p Lie Siikaselkä 2.11. 1 p Lip Viiniranta
Pilkkasiipi	13.9. 24 m Joe Höyt. kanava 27.9. 9 m Rää Vuoniemi	Ks. arktika!	18.10. 4 m Kon Lykynvaara 6.11. 1♀ p Joe Linnunlahti
Mustalintu		Ks. arktika!	12.10. 30 m Lip Suursaari 21.11. 30 p Lie Siikaselkä
Tukkakoskelo	18.7. 1♂ m Out Vuonos 25.7. 1♂ p "		31.10. 3 p Pol Vasaraalahti 22.11. 1♂ p Joe Kukkosensaari
Isokoskelo	25.9. 4 p Vär Sääperi 27.9. 11 p Rää Vuoniemi	16.10. 62/4 m Kon Lykynvaara	15.11. 1♂ p Joe Kukkosensaari 22.11. 1♂ p "
Uivelo			15.10. 2 p Joe Höyt. kanava Ks. fen. myöh. havainnot!
Metsähanhi	18.6. n. 50 m Uimaharju, Kivil. 28.9. n. 70 m Juu Etelä-Vuokko	Ks. isot linnut!	"
Anser sp.	13.9. 1 m Vär Sääperi	Ks. isot linnut!	"
Sepelhanhi	13.9. 250 m Kit Muljula 13.9. 350 m Kon Pitkäranta	"	18.10. 15 m Rää Vuoniemi 18.10. 1180 m Joe Vehkalahti
Valkoposkianhi	11.10. 300 m Rää Vuoniemi	Ks. isot linnut!	30.10. 15 p Lip Viiniranta 30.10. 50 m Lip Roukalahti
Hanhi sp.	10.9. 41 m Joe Ukonlahti 11.9. 12 m Joe Repokallio	Ks. isot linnut!	1.11. 60 m Rää Vuoniemi 1.11. 120 m Vär Uusikylä
Laulujoutsen	17.9. 7 p Pol Viklinrimpi 22.9. 10 p "	Ks. isot linnut!	2.11. 5 m Lip Roukalahti 22.11. 3 m Juu Etelä-Vuokko
Joutsen sp.	18.10. 2 m Kon Lykynvaara 18.10. 38 m Joe Vehkalahti	Ks. isot linnut!	1.11. 40 m Lip Suursaari 2.11. 4 m Lip Viiniranta
Hiirihaukka	12.8. 1 m Kon Pitkäranta 13.8. 1 m Pol Rukkovaara	Ks. pedot!	16.10. 1 m Lie Kaupunginniemi 18.10. 1 m Kon Lykynvaara
Piekana	26.8. 2 m Juu Etelä-Vuokko 11.9. 2 m Joe Repokallio	Ks. pedot!	31.10. 1 m Pol Toivala Ks. fen. myöh. havainnot!
Buteo sp.	29.8. 5 m Kon Lykynvaara 30.8. 5 m "	Ks. pedot!	23.10. 1 m Lie Rauhala 25.10. 3 m Joe Vehkalahti

Varpushaukka	16.8. 1 m Pol Rukkovaara 23.8. 5 m/k Out Vuonos+Kalaton	Ks. pedot:	31.10. 1 kiert. Pol Keakusta 4.11. 1 m Out Keakusta
Kanahaukka	16.8. 1 m Pol Rukkovaara 20.8. 1 juv p Out Vuonos	Ks. pedot:	24.10. 1 p Joe Nolja 31.10. 1 p Joe Ukonlahti
Accipiter sp.	9.8. 1 m Joe Nolja 29.8. 2 m Kon Lykynvaara	Ks. pedot:	18.10. 2 m Joe Vehkalahti 25.10. 1 m Lie Petroniemi
Mehiläishaukka	3.8. 1 m Pol Haapovaara 12.8. 1 m Kon Lykynvaara	Ks. pedot:	27.9. 1 m Rää Vuoniemi Ks. fen. myöh. havainnot!
Buzzard	25.8. 1 m Juu Etelä-Vuokko 27.8. 1 m Lie Lampela	Ks. pedot:	20.9. 1 m Kon Lykynvaara
Ruskosuohaukka	22.7. 1 p Joe Höyt. kanava 20.8. 1 p/m Out Vuonos	Ks. pedot:	
Sinisuhaukka	11.8. 2 p-kon p Kon Pitkäranta 19.8. 1 p Out Jokipohja	Ks. pedot:	17.9. 1 p Juu Etelä-Vuokko 27.9. 1 p Pol Kirkkoniemi
Kalasaäski	23.8. 1 m Out Vuonos	Ks. pedot:	16.9. 1 m Joe Vehkalahti 24.9. 1 m Vär Uusikylä
Nuolihaukka	12.8. 5 p Kon Pitkäranta 13.8. 1 m Pol Rukkovaara	Ks. pedot:	16.9. 2 p Lie Riikola 27.9. 1 m Pol Ruvaslahti
Tuulihaukka	10.8. 1 p Out Jokipohja 16.8. 1 m Pol Rukkovaara	Ks. pedot:	10.10. 1 m Pol Rukkovaara 11.10. 1 p Lie Lamminkylä
Ampuhaukka	22.7. 1 p/k Out Vuonos 22.8. 1 p Joe Ukonlahti	Ks. pedot:	18.10. 1 p-kon p Joe Vehkalahti 24.10. 1 p-kon p Joe Karsikko
Falco sp.			22.10. 1 Lie Pokronlampi
Kurki	25.7. 2 m Out Matovaara 22.8. 4 m Juu Etelä-Vuokko	Ks. isot linnut!	10.10. 2 p Pol Viklinrimpi Ks. fen. myöh. havainnot!
Ruisräätäjä			4.8. 1 p Lip Niva
Nokikana			11.10. 1 p Lip Siikasaari 2.11. 2 p Out Sysmäjärvi
Meriharekka	20.6. 2 m Joe Höyt. kanava 27.6. 1 p Joe Ukonlahti		
Töyhtöhyyppä	6.6. 1 m Joe Höyt. kanava 14.6. 27 p Pol Mäntylahti	21-24.7. 110 p Vär Sääperi 6.8. 140 p Vär Sääperi, 7.8. 100 p Lie Sittalampi, 22.8. 135/1 m Out Vuonos, 23.8. 50 p Kon Pitkäranta, 3.9. 95 p Pol Selkäsaari	Ks. fen. myöh. havainnot!
Tylli	14.7. 1 m Out Vuonos 18.7. 2 m "	Ks. arktika!	27.9. 1 ä yöm. Joe Nolja Ks. fen. myöh. havainnot!
Pikkutylli	14.7. 7 Lie Lampela		5.9. 2 p Joe Repokallio 8.9. 1 p Joe Ukonlahti
Tundrakurmitse	18.7. 1 k/p Out Vuonos 28.7. 1 m "	Ks. arktika!	9.10. 1 ä Lie Lampela 11.10. 10 m Rää Vuoniemi
Kapustarinta	31.7. 1 Lie Riikolanpellot 4.8. 1 Lie Lamminkylä	6.9. 19 kiert. Vär Sääperi	27.9. 13 p Pol Ruvaslahti 3.10. 2 Lie Lampela
Fluvialis sp.			Ks. fen. myöh. havainnot!
Karikukko	7.7. 1 p Lie Matikkasaari 18.7. 1 p/m Out Vuonos		
Taivaanvuohi		21.9. 35 p Vär Uudenkylänlampi	22.10. 1 p Joe Repokallio Ks. fen. myöh. havainnot!
Jänkäkurppa		23.9. 4 p Vär uudenkylänlampi	
Lehtokurppa			15.10. 2 Lie Rauhala Ks. fen. myöh. havainnot!
Isokuovi	27.5. 1 m Joe Höyt.kanava 11.6. 1 m Out Vuonos	25.6. 25 p Pol Kuhnusta 26.6. 21 k/m Lip Siikakoski 2.7. 16 p/m Vär Sääperi, 22.8. 40 p Juu Lehtoniemi, 23.8. 100 p Lie Lamminkylä	Ks. fen. myöh. havainnot!
Pikkukuovi	2.6. 1 m Joe Höyt. kanava 28.6. 1 p Fyh Mulo		20.8. 4 m Out Vuonos 25.8. 2 p Joe Ukonlahti
Punakuiri	25.7. 8 p/m Out Vuonos		15.8. 2 p Out Vuonos 27.8. 2 p Lie Riikolanlampi
Metsäviklo	3.7. 1 p Joe Höyt. kanava 13.7. 1 Lie Lampela	23.8. 13 Lie Sittalampi	23.8. 1 Lie Riikolanlampi 5.9. 1 p Joe Repokallio
Liro	12.6. 1 p Joe Höyt. kanava 24.6. 11 p/m Out Vuonos	4.7. 46 m Joe Ukonlahti 18.7. 79 Out Vuonos, 22.7. 89 Out Vuonos, 24.7. 50 p Lie Sittalampi	30.8. 16 m Lie Rauhala 5.9. 1 p Joe Repokallio
Rantasipi	13.7. kymmeniä Lie Jongunjoki 19.7. 15 p Out Vuonos	13.7. kymmeniä Lie Jongunjoki 15.7. 25 p Out Vuonos, 25.7. 25 p Out Vuonos	4.9. 1 p Lie Riikolanlampi 9.9. 1 p Joe Ukonlahti
Punajalkaviklo	24.6. 1 m Joe Höyt. kanava 14.7. 1 p Out Vuonos	Ks. arktika!	10.8. 1 Lie Riikolanlampi 15.9. 4 p Pol Viklinrimpi

Valkoviklo	7.6. 7 p Joe Höyt. kanava 27.6. 7 p Lie Lampela	23.7. 29 p Vär Sääperi 24.7. 25 p "	30.8. 1 p Kon Pitkäranta 2.9. 1 p Lie Kevätlahti
Mustaviklo	12.6. 1 p Joe Höyt. kanava 13.6. 2 p Out Vuonos		16.8. 2 p Joe Ukonlahti 23.8. 1 p Kon Pitkäranta
Pikkusirri	14.7. 3 p Out Vuonos 15.7. 4 p "	Ks. arktika!	13.9. us. hav. Joe, Out, Kon
Lapinsirri	14.7. 8 p Out Vuonos 15.7. 10 p "	Ks. arktika!	30.8. 4 p Joe Ukonlahti 5.9. 3 p "
Suosirri	14.7. 75 p Out Vuonos	Ks. arktika!	16.9. 1 p Uimaharju 11.10. 126 m Rää Vuoniemi
Kuovisirri	14.7. 10 p Out Vuonos 15.7. 3 p "	Ks. arktika!	4.9. 1 tp Lie Riikolanlampi 9.9. 2 p Joe Repokallio
Jänkäsirriäinen	16.7. 2 p Out Vuonos 17.7. 1 p "		
Suokukko	7.6. 1 p Joe Höyt. kanava 9.6. 4 p "	14-18.8. 50 juv p Out Jokipohja 20.9. 80 Lie Riikolanpellot	20.9. 80 Lie Riikolanpellot 25.9. 7p+9m Joe Repokallio
Vesipääsky	25.7. 2 p Joe Höyt. kanava 1.8. 1 p Out Vuonos		20.8. 4 p Out Vuonos+Jokipohja 21.8. 1 p Out Vuonos
Selkälokki	17.7. 1 ad m Out Vuonos 18.7. 1 ad m "		Ks. fen. myöh. havainnot!
Harmaalokki	26.7. 1 m Joe Höyt. kanava	23.8. 28 m/k Kon Pitkäranta	15.11. 4 p Joe Kukkosensaari 21.11. 14 p "
Kalalokki	31.7. 2 m Joe Höyt. kanava 22.8. 26 m Out Vuonos	28.9. 300 p Lie Lamminkylä 7.10. 100 p " 11.10. 200 p " 10.10. 24+92 p Lip kk	11.11. 1 Lie Kaupunginniemi 24.11. 1 ad Joe Hasanniemi
Pikkulokki			2.8. 3 juv p Out Vuonos 10.8. 1 juv p "
Naurulokki	5.7. 9 m Out Matovaara 25.7. 4 m Joe Höyt. kanava	26.8. 100 Lie Lamminkylä 26.8. 150 Lie Kevätlahti	15.10. 1 p Joe Linnunlahti 25.10. 1 tp p Joe Ukonlahti
Kalatiira	18.7. 12/3 m Out Vuonos	8.8. 14 p Pol Solanlampi	4.9. 3 p Joe Höyt. kanava 7.9. 2 p Joe Ukonlahti
Uuttukyyhky	14.8. 1 Lie Riikolanpellot		21.9. 2 p Vär Sääperi
Sepelkyyhky	3.8. 7 m Kon Lykynvaara 23.8. 1 m "		11.10. 1 Lie Lamminkylä Ks. fen. myöh. havainnot!
Suopöllö			9.9. 1 p Lie Lamminkylä
Käki	20.7. 1 p Out Vuonos		25.8. 1 Ilo Huhus 1.9. 1 Lie Rauhala
Tervapääsky		12.8. 50 Lie Rantala 1.9. 50 Lie Lampela	8.9. 4 Lie Rauhala 9.9. 1 Lie Rantala
Käenpiika			22.8. 1 p Joe Höyt. kanava 8.9. 2 Lie Lamminkylä
Kiuru		27.9. 70 p/m Pol Ruvaslahti	24.10. 1 Lie Kaupunginniemi 1.11. 1 m Joe Kukkola
Tunturikiuru			Ks. fen. myöh. havainnot!
Haarapääsky	12.8. 1 m Kon Lykynvaara	4.7. 70 p Pol Vasaralahti	26.9. 2 p Joe Liksenvaara 29.9. 2 p Joe Nolja
Räystäspääsky	30.7. 3 m Joe Nolja	22.8. 200 Lie Lamminkylä	20.9. 5 Lie Palopuro 24.9. n. 10 Vär Uusikylä
Törmäpääsky	13.8. 2 m Joe Höyt. kanava		30.8. 1 m Kon Lykynvaara 31.8. 1 Lie Riikolanpellot
Pääsky sp.		18.8. 300 p Out Vuonos 20.8. 1000 p " 23.8. 160 kiert. Kon Pitkäranta 29.8. 950 p Out Jokipohja-Alavi	
Kuhankeittäjä			15.8. 2 p Joe Nolja 20.8. 1 p Out Jokipohja
Mustavaris			2.9. 1 p Kon Lehmo
Varis	30.8. n. 10 m kork. Out Alavi	22.9. 200 Lie Lamminkylä	XII vielä yksittäisiä muuttajia
Corvus sp.		20.9. 93 m Vär Uusikylä	
Peukaloinen			5.10. 2 p Joe Kuhasalo 18.10. 2 p Lie Petroniemi
Kulorastas	3.8. 2 m Kon Lykynvaara		Ks. fen. myöh. havainnot!
Räkättirastas		18.10. 200 Lie Lamminkylä	3.11. 1 p Out Keskusta 20.11. 1 p Lip Kuorinka
Laulurastas	18.9. 1 ä yöm. Joe Nolja	24.9. 17 am klo 21.20-22.20 Joe Nolja, 28.9. ain. 30 ä klo 22.00-22.10! Joensuu	15.10. 1 Joe Repokallio 16.10. useita Joe Kuhasalo

Punakylkirastas	18.9. 2 ä yöm. Joe Noljakka	24.9. 160 ä m klo 21.20-22.20 Joe Noljakka, 28.9. n. 150 ä m klo 22.00-22.10! Joensuu	2.11. 1 p Lip Viinijärvi 6.11. 1 Lie Lampela
Mustarastas			Ks. fen. myöh. havainnot!
Kivitasu			30.9. 1 p Pol Kuorevaara 1.10. 1 p Joe Repokallio
Pensastasku			9.9. 3 p Joe Noljakka 21.9. 1 p Vär Sääperi
Leppälintu			18.10. 1♂ Lie Petroniemi Ks. fen. myöh. havainnot!
Sinirinta	27.8. 1 p Out Jokipohja 30.8. 1 p Uimaharju	13.9. 20 p Joe Repokallio	23.9. 1 Vär Sääperi 23.9. 1 Vär Uudenkylänlampi
Punarinta			25.10. 1 p Out Matovaara 26.10. 1 Lie Kirkkopuisto
Ruokokerttunen		22.8. 23 reng. 2:ssa tunnissa Joe Ukonlahti	16.9. 2 Lie Kevätlahti 24.9. 1 p Joe Höyt. kanava
Mustapääkerttu			4.11. 1 p Lip kk 25.11. 1♂ p Lie Jamali
Lehtokerttu	5.8. 2 p Joe Höyt. kanava		16.8. 1 Lie Rauhala 31.8. 1 p Out Pohjoisaho
Pensaskerttu	5.8. 3 p Joe Höyt. kanava		11.9. 1 p Joe Höyt. kanava Ks. fen. myöh. havainnot!
Hernekerttu			13.9. 1 p Rää Oravilahti 13.9. 1 p Joe Repokallio
Pajulintu			Ks. fen. myöh. havainnot!
Tiltaltti			6.10. 1 p Joe Nepenmäki 7.10. 1 p Joe Sulkuniemi
Sirittäjä	5.8. 1 m Pol Kuorevaara		29.8. 1 Lie Petroniemi
Harmaasiippo			23.9. 2 Lie Rauhala
Kirjosieppo			23.8. 2 Lie Rantala
Rautiainen	23.8. 2 m Out Jokipohja		7.10. ain. 4 m/p Joe Sulkuniemi 8.10. 1 p Joe Noljakka
Metsäkirvinen	19.7. 3 m Out Matovaara		27.9. 2 ä Lie Tuira 3.10. 1 ä m Pol Keskusta
Niittykirvinen	23.8. 2 m Out Jokipohja	24.9. 70 p Vär Sääperi 26.9. 30 Lie Kevätlahti 27.9. 80 p Pol Ruvaslahti 1.10. 94 m + 10 p Joe Repokallio	21.10. 1 m Lie Rantala 24.10. 1 p Lip kk
Lapinkirvinen	26.8. 1 m Out Pohjoisaho		Ks. fen. myöh. havainnot!
Västäräkki	25.7. 4 m Joe Höyt. kanava	14.8. 200 Lie Kaupunginniemi 15.9. 70 p Joe Repokallio	31.10. 2 p Joe Ukonlahti 10.11. 1 p Eno kk
Keltavästäräkki	14.7. 15 Lie Lampela 19.7. 2 m Out Matovaara	14.8. 100 Lie Kaupunginniemi 22.8. klo 19.54-19.57 125/4 m Out Vuonos, 23.8. 70/5 m Out Jokipohja	18.9. 2 p Joe Noljakka 25.9. 1 p Joe Höyt. kanava
Motacilla sp.			14.11. 1 p Out Sysmäjärvi
Lapinharakka	30.8. 1 p Out Alavi 2.9. 1 p Out Harmaasalo	26.9. 5 p Kon Iksenniitty	30.9. 1 p Pol Vikli 4.10. 1 p Joe Höyt. kanava
Pikkulepinkäinen			26.9. 1 Lie Kevätlahti 26.9. 1 p Vär Sääperi
Kottarainen	19.7. 17/1 m Out Vuonos	7.8. 500 Lie Sittalampi 6.9. 1000 Lie Lamminkylä 30.9. 1500-2000 " 3.9. 500 p Joe Karsikko 8-13.9. 200-350 p Joe Repokallio	15.11. 1 p Lip kk 16.11. 2 Joe Asevelikylä
Tikli			2.11. 1 m Out Keskusta
Vihervarpunen		4.10. 50 m Kon Pitkäranta	23.10. 1 Lip Kuorinka 30.10. 3 Joe Asevelikylä
Hemppo		2.9. 80 p Out Sätös 8.9. 100 p Lip Viinijärvi 22.9. yht. 80 m Lie Keskusta	24.10. 20 m Lie Pokronlampi Ks. fen. myöh. havainnot!
Punavarpunen	19.7. 3 m Out Matovaara 20.7. 1♂ p/m Out Vuonos		23.8. 2 p Joe Noljakka
Peippo	26.8. 20+60 m Joe Noljakka	19.9. 300 p Pol Vasaralahti 23.9. 300 p Joe Iksenniitty 11.10. 200 Lie Lamminkylä	22.11. 5 p Joe Noljakka Ks. fen. myöh. havainnot!
Järripeippo	30.8. 3+5 m Kon Lykynveara	19.9. 500 p Pol Vasaralahti 3.10. 500 p Joe Pilkonniitty	15.11. 4 p Joe Noljakka Ks. fen. myöh. havainnot!

Fringilla sp.		14.9. 400 Lie Lampela, 25.9. klo 6.45-8.00 yht. 3000 m Lip Pölkkyvaara
Pohjansirkku	6.8. 2 p Joe Noljakka	20.8. 20 p Out Jokipohja 13.9. 25 p Lie Lamminkylä 13.9. 20 p Rää Oravilahti
Peltosirkku		10.9. 1 Lie Pokronlampi 27.9. 1 "
Pajusirkku		22.10. 1 Lie Pokronlampi Ks. fen. myöh. havainnot!
Tsik-sirkku		25.9. 4 Vär Uudenkylänlampi 26.9. 1 Vär Sääperi
Lapinsirkku	30.8. 9 m Out Alavi 1 kiert. Out Vuonos	22.9. 1 p Vär Uudenkylänlampi 26.9. 1 Lie Kevätlahti
Pulmunen	17.10. 1m+1p Rää Vuoniemi 17.10. 6 p Joe Vehkalampi	1.11. seuraavat: äm + 150 m Joe Sulkuniemi, 100 kiert. Joe Kukkosensaari, 250 p Out Sysmäjärvi, 2.11. 300 p Out Sysmäjärvi, 31.10. 150 m Pol Toivala, 18.10. 200 Lie Kaupun- ginniemi, 19.10. 100 " 24.10. 100 Lie Kaupunginniemi

KIRJALLISUUS

PURSIAINEN, J. 1981: Lintujen kevätmuuton alkamisesta ja syysmuuton päättymisestä Pohjois-Karjalassa. Siipirikko 8: 91-95.

Tundrahanhi (Valok. Tuomo Eronen)

Kurjet

Kurjen syysmuuton ennätyslukemat paranivat taas - tällä kertaa 2000 raja ylitettiin reilusti 274 yksilöllä! Suuri osa havainnoista tuli taas Polvijärveltä (noin 1300 yks.), mutta myös muualta Pohjois-Karjalasta tuli tavallista enemmän havaintoja. Muutto oli syyskuun aikana tasaisen voimakasta, eikä erityisiä huippupäiviä muodostunut. Tänä syksynä kurkia riitti vielä loka- ja marraskuulle leudonpuoleisen syksyn ansiosta. Syksyn parhaat paikalliskeräntymät: 9.9. Rää Oravilahti 300 p (VT), 16.9. 230 p ja 30.9. 300 p Pol Viklinrimpi (HP). Vielä lokakuun viimeisenäkin näkyi yllättävän runsaasti kurkia - 31.10. Pol Höytiäinen 80 + 6 m (Jarmo Riikonen).

	elokuu		syyskuu		lokakuu		yht.
	-15.	16-31.	1-15.	16-30.	1-15.	15.-	
Kurki	3	82	808	1116	119	146	2274

Taulukko 1. Syksyn 1981 kurkimuutto Pohjois-Karjalassa.

Joutsenet

Syksyllä -81 nähtiin Pohjois-Karjalassa joutsenia tavanomaista runsaammin ja mikä parasta, havaintoja joutsenista tuli ympäri maakuntaa. Sieltä täältä tulleista yksittäisistäkin havainnoista saatiin melko hyvä kuva muuton kulusta ja varsinkin lokakuun lopun selvästä huippujaksosta.

Lokakuun viimeisellä viikolla ja marraskuun alkupäivinä joutsenia muutti runsaasti kaikkialla maakunnassa. Massapäivinä erottuivat selvästi 31.10. ja 1.11. 31.10. havaittiin eri puolilla Pohjois-Karjalaa yht. 217 cygnusta - paras paikka: Pol Vasaralahti + Höytiäinen noin 100 p + 20 SW (PH,HP,IG), muualla nähtiin korkeintaan parikymmentä joutsenta kerrallaan. Marraskuun ensimmäisenä joutsensummaksi tuli 134 yksilöä, Lip Suursaareissa ja Joe Höyt. kanavalla nähtiin molemmissa ehkä sama noin 40 yksilön muuttotarvi (LK,ES jne.).

	syyskuu		lokakuu		marraskuu	yht.
	-30.	1-15.	16-31.	1.-		
Joutsen	69	28	484	146		727
Cygnus sp.	-	-	38	9		47
	69	28	522	155		774

Taulukko 2. Syksyn 1981 joutsenet Pohjois-Karjalassa.

Hanhet

Tehostuneen tarkkailun myötä hanhia nähtiin tänä syksynä aivan eri mitassa kuin viime syksynä. Kaikkien lajien muutto oli keskinkertaisen niukkaa, mutta katsottavaa riittikin sitten pitkälle jaksolle syyskuun alusta marraskuun ensimmäiselle viikolle.

Metsähanhi Hyvin tasainen muutto pitkällä jaksolla (ks. taulukko). Havaintojen pääosa tuli Lieksasta, Ilomantsista ja Enosta.

Tundrahanhi Kaikki havainnot: 11.10. Rää Vuoniemi yhteensä noin 100 m/3 (PH,HP,HR,VT jne.) ja 25.10. 2 1kv p Out Mustajoki (PL,TE). ARK on hyväksynyt havainnot.

Sepelhanhi Kaikki havainnot: 13.9. Kon Pitkäranta noin 350 SW/1 (KAK), 13.9. Kit Muljula 250 SW/1 (ML,MK,VT,KV), 5.10. Kon Lykynvaara noin 60 SW (ELaa), 11.10. Rää Vuoniemi yhteensä 130/3 S-SW (PH,HP,HR,VT jne.), 17.10. Rää Vuoniemi 65 SW (ELaa), 18.10. Lip Viinijärvi 6 m (HR), Kon Lykynvaara noin 350 + noin 550 SW (ELaa) ja Rää Vuoniemi 15 S (HP).

Valkoposkihanhi Kaikki havainnot: 9.10. Joe Höyt. kanava 84 SW (PH), 11.10. yhteensä 402/8 S-SW Rää Vuoniemi (PH,HP,HR,VT jne.), 14.10. Joe Noljaikka ain. 20 m (ELaa), 18.10. Joe Höyt. kanava 90 WSW (PH), 30.10. Lip Viiniranta 15 p (ML) ja Lip Roukalahti 50 S (HP).

	-15.9.	16-30.9.	1-15.10.	16-31.10.	1.11.-	yht.
Metsähanhi	40	382	460	385	1	1268
Tundrahanhi	-	-	100	2	-	102
Anser sp.	1	50	713	338	12	1114
A/B	20	865	1482	4070	60	6497
Sepelhanhi	600	-	190	986	-	1776
Valkoposkihanhi	-	-	506	155	-	661
	661	1297	3451	5936	73	11418

Taulukko 3. Syksyn 1981 hanhimuutto Pohjois-Karjalassa.

ARKTINEN MUUTTO SYKSYLLÄ 1981

Gaviat

Heinäkuun lopussa ja elokuun aikana nähtiin yhteensä 17 muuttavaksi tulkittua kuikkalintua. Syyskuussa gaviat liikkuivat edelleen melko vaisusti ja päämuutto keskittyikin lokakuulle ja marraskuun alkupäiviin.

Kuikkalintujen yhteissummasta - 1115 yksilöä - on ennätyskellisen suuri, mutta ei välttämättä poikkeuksellinen. Eiköhän se kuvasta lähinnä onnekaasti ajoittunutta ja aiempia vuosia aktiivisempaa syysarktikan tarkkailua.

Lokakuun linnuista valtaosa nähtiin massaviikonlopun 10-11.10. aikana. Rää Vuoniemessä saatiin ihailta Pohjois-Karjalan kaikkien aikojen kovinta yhdestä pisteestä havainnoitua gavioiden syysmuuttoryntäystä (5.10.1974 nähtiin Joensuun seudulla eri pisteissä yhteensä 557 gaviaa). 10.10. muutti Rää Vuoniemessä 177/13/- (sp/arc/ste) gaviaa ja huippupäivänä 11.10. peräti 458/66/4 eli yhteensä 528 gaviaa (PH,HP,HR,VT ym.). 10.10. muutti myös Kon Onttolassa 84/71/- kuikkalintua (AP).

Muutto jatkui ilmeisen vilkkaana koko lokakuun loppupuolen ajan - muuttotarkkailu sen sijaan ei. 7.11. Rää Vuoniemessä muutti yhteensä 28 gaviaa (VT,ELav,JS).

	-31.	1-15.	16-30.	1-15.	16-31.	1-15.	yht.
Kuikka	5	7	9	159	34	4	218
Kaakkuri	1	-	-	7	2	-	10
Gavia sp.	11	4	21	737	58	56	887
Yht.	17	11	30	903	94	60	1115

Taulukko 1. Kuikkalintujen muutto Pohjois-Karjalassa syksyllä 1981.

Arktiset vesilinnut

Syksyn vesiäismuutto alkoi pikku hiljaa jo syyskuun puolella, mutta vasta lokakuun alussa määrät suurenevät ja useita hyviä muuttoja todettiin.

Ensimmäinen todella hyvä vesiäispäivä oli 10.10. jolloin Rää Vuoniemessä havaittiin yhteensä 1880/65 allia SW + 421/16 vesilintua (PH,HP,HR,VT ym.) ja Joe Vehkalahdella nähtiin yhteensä 1870 m allia (ELav,HPä,JS), myös muualla maakunnassa havaittiin pieniä määriä ja vesiäisten päiväsomma nousi 4546:een.

Seuraavana päivänä muutto oli vielä voimakkaampaa ja Rää Vuoniemessä nähtiin nyt yhteensä 2251/74 allia ja 850/36 vesiäistä (PH,HP,HR,VT ym.), Joe Vehkalahdella muutti 522 allia SW (ELav,HPä,JS) ja Lieksassa havaittiin kolmessa pisteessä (Timitra, Kaupunginniemi, Laminkylä)

	syyskuu		lokakuu		marraskuu	
	1-15.	16-30.	1-15.	16-31.	1.-	yht.
Lapasotka	2	-	53	-	18	73
Alli	7	305	8381	1075	34	9802
Pilkkasiipi	24	9	74	6	11	124
Mustalintu	-	-	909	200	31	1140
VL	50	100	1708	403	120	2381
	83	414	11125	1684	214	13520

Taulukko 2. Arktisten vesilintujen syysmuutto Pohjois-Karjalassa 1981.

yhteensä 560 m mustalintua. Mainittakoon, että Rää Vuoniemessä muutti noin 3500 arktisen vesilinnun lisäksi noin 250 anasta, pääosin haapanoita ja jouhisorsia.

Lokakuun lopulla nähtiin vielä muutamia yksittäisiä suuria alliparvia, joista kannattaa mainita 13.10. Joe Ukonlahdella SW muuttanut noin 500:n allin parvi (AP) ja 24.10. Out Vuonoksessa nähty noin 500 p/kiert.

allia (HR).

Pilkkasiipiä havaittiin kohtalaisen runsaasti. Parhaat päivät ja paikat: 13.9. Joe Höyt. kanava 24 S (HKa) ja 11.10. Rää Vuoniemessä 74 m/5 (PH,HP,HR,VT ym.).

Syksyn lapasotkahavainnot keskittyvät Rää Vuoniemeeseen, jossa laskettiin 11.10. yhteensä 53 m/5 + 57/3 ilmeistä lapasotkaa (Ayt sp), suurin Aythya sp-parvi oli 50 yksilön kokoinen (PH,HP,HR,VT ym.).

Tällä kertaa arktisten vesilintujen muutto jatkui marraskuun ensimmäiselle viikolle ja marraskuun puolella havaittiinkin vielä yhteensä 214 vesiäistä.

Arktiset kahlaajat

Syksyn mittaan nähtiin Pohjois-Karjalassa noin 1800 arktista kahlaajaa ja syksyä voidaankin pitää kohtalaisen hyvänä vaikka esimerkiksi tyllin muutto oli melkoisen vaisua ja isosirrihavainnot jäivät tekevämmä.

Perinteisistä kahlaajapaikoista Joe Höytiäisen kanava, Out Sysmäjärvi ja Lie Kevätlahti olivat tällä(kin) kertaa lepovuorossa lähinnä jatkuvasti korkeina pysyvien vedenpintojen takia. Sen sijaan kunnostautuivat Out Vuonos, Lie Riikolanlampi ja Joe Ukonlahti.

Meriharakka Tavanomaisen vähälukuinen - 2 havaintoa: 1.7. Vär Sääperi 1 p (JM) ja 1.8. Lie Petronniemi 15 E (KN).

Tylli Huolimatta pitkästä muuttokaudesta (14.7.-18.10.) syksyn kokonaisuusmäärä jäi varsin vaatimattomaksi - 96 yksilöön. Yli 50 % havainnoista tehtiin Out Vuonoksessa, josta myös syksyn suurin määrä 16 2.9. (ML). Viimeinen havainto poikkeuksellisen myöhäinen, 18.10. 1 m Joe Höyt. kanava (PH).

Tundrakurmitsa Tavallista runsaampi esiintyminen, kaikki havainnot: 18.7. 1 kiert. Out Vuonos (ML,HR), 28.7. 1 S Out Vuonos (PH,HP), 5.8. 30 SW Joe Höyt. kanava (ELaa), 15.9. 11 SW Vär Sääperi (HKi), 19.9. Pol Vasaralahti 6 SW (HP), 20.9. 2 p Kon Pitkäranta (AP), 27.9. 1 p Pol Ruvaslahti (PH,HP), 9.10. 1 Lie Lampela (JH) ja 11.10. 10 SSW Rää Vuoniemessä (PH,HP,HR,VT ym.). Syksyn yhteismäärä 64 yksilöä (syksy -80 4 yksilöä).

Karikukko Kaksi havaintoa, joista toinen pesimäpaikan läheltä: 7.7. Lie Pielinen Matikkasaari 1 p (KN) ja 18.7. Out Vuonos 1 yks. (ML).

Punakuiri Ilahduttavasti sentään neljä havaintoa: 25.7. Out Vuonos 8 p/m (ML), 14.8. Lie Riikolan pelot 1 yks. (KN), 15.8. Out Vuonos 2 p (HP) ja 21.8. Lie Riikolanlampi 2 p (HI).

Punajalkaviklo Kolme havaintoa yksittäisistä linnuista: 14-16.7. Out Vuonos 1 p (ML,HR), 21.7. Vär Sääperi 1 p (HH) ja 10.8. Lie Riikolan lampi 1 p (AM,KN).

Isosirri Ei havaintoja.

Suosirri Varsinkin ad linnut muuttivat yllättävän voimakkaasti ja suosirri oli jälleen kerran ylivoimaisesti runsain arktinen kahlaaja. Syksyn yhteissummaksi tuli komeat 786 yksilöä! Kun tähän lisätään ilmeiset suosirrit - 13.9. 40 SW Vär Sääperi (ML) ja 11.10. yht. 51 SW Rää Vuoniemi (PH,HP,HR,VT ym.) - ylittää yhteisumma 850:n. Määritetyistä suosirreistä valtaosa (610) nähtiin 14.7.-6.9. Out Vuonoksessa. Ad-lintujen voimakasta muuton huippua edustavat 14-20.7. Out Vuonoksessa nähty yhteensä 508 m suosirriä (18.7. 130 p + 38 m) (ML, HR) ja 28.7. samassa paikassa havaitut 30 p + 50 m (HR). Nuorten lintujen massapäivä oli 11.10., jolloin Rää Vuoniemessä nähtiin 126/10 SW ja 51/4 ilmeistä suosirriä SW klo 6.35-15.00 (PH,HP,HR,VT ym.).

Kuovisirri Viime syksyä selvästi runsaammin havaintoja. Yhteisumma 138 yksilöä joista suurin osa (130) havaittiin Out Vuonoksessa, muualta havaintoja lähinnä yksittäisistä linnuista. Nuoria lintuja nähtiin hyvin vähän, vanhoilla selvä huippu 18-19.7. 18.7. laskettiin Out Vuonoksessa 30 p ja 25 m kuovisirriä, ja seuraavanakin päivänä paikalla nähtiin 22 yksilöä (ML,HR).

Pikkusirri Myös pikkusirrejä nähtiin kohtalaisen hyvin; yhteisumma 367. Näistä 90 % havaittiin Out Vuonoksessa ja Joe Ukonlahdella. Välillä 14.7.-13.9. tehdyistä havainnoista erottuu 5 huippupäivää/jaksoa. Ad-linnut: 18.7. 10 yks. Out Vuonos (ML,HR); juv-linnut: 20.8. Out Vuonos 13 p (ML,HR), 28.8. 29 p Out Vuonos (HP), 30.8.-6.9. Joe Ukonlahti yhteensä 58 yks. (4.9. 23 p) (AP) ja 15.9. Pol Viklinrimpi 25 SW (HP).

Jänkäsirriäinen (Valok. Kari Koskela)

Lapinsirri Syksyn yhteisumma 232 yksilöä, joista 141 nähtiin Out Vuonoksessa ja 53 Lie Riikolanlammella. Vanhojen lintujen selvä huippu 15-18.7. yhteensä 65 yks. Out Vuonos (ML,HR).

Pulmussirri Syksyn molemmat havainnot tehtiin Joe Ukonlahdella: 5.9. 1 p (AP) ja 7-8.9. 1 p (AP,AV). Kyseessä oli 2 eri yksilöä.

Jänkäsirriäinen Kaikki havainnot Out Vuonoksesta: 16.7. 2 p, 17.7. 1 p ja 18.7. 1 p + 7 m (ML,HR).

Vesipääsky Peräti 8 havaintoa tehtiin ja syksyn yhteisummaksi tuli näin 16 yksilöä. Kaikki havainnot: 25.7. 2 p Joe Höyt. kanava (ELaa), 2.8. 5 p Out Vuonos (HR), 3.8. 1 p Out Vuonos (HH), 9.8. 1 p Lie Riikolanlampi (AM,KN), 18-19.8. 2 p Out Vuonos (ML,HR), 20.8. 3 p Out Vuonos + 1 p Out Jokipohja (ML,HR) ja 21.8. 1 p Out Vuonos (ML).

Calidris sp. Em. ilmeisten suosirrien lisäksi havaittiin määrittämättömiä calidriksia yhteensä 47 yksilöä.

PETOLINTUMUUTTO SYKSYLLÄ 1981 Pohjois-Karjalassa

Timo Karkkiainen

	Elokuu		Syyskuu		Lokakuu		Marraskuu	Yht.
	1-15.	16-31.	1-15.	16-30.	1-15.	16-31.	1-15.	
Hiirihaukka	4	21	63	7	2	4	-	101
Piekana	-	-	2	26	117	211	1	357
Mehiläishaukka	2	12	6	2	1	-	-	23
Buzzard	1	36	84	14	17	42	-	194
Varpushaukka	1	30	46	20	18	7	1	123
Kanahaukka	1	6	13	7	8	2	-	37
Accipiter sp.	-	8	1	6	6	3	-	24
Sinisuohaukka	3	7	26	6	-	-	-	42
Ruskosuohaukka	-	6	1	-	-	-	-	7
Circus sp.	-	2	3	-	-	-	-	5
Kalasaäski	-	1	1	2	-	-	-	4
Nuolihaukka	8	15	5	2	-	-	-	30
Ampuhaukka	-	3	9	8	2	2	-	24
Tuulihaukka	7	8	28	3	4	-	-	50
Iso Falco	-	-	-	-	1	-	-	1
Pieni Falco	1	2	8	2	3	1	-	17
Falco sp.	-	3	4	5	1	-	-	13
Iso peto	-	1	1	-	-	-	-	2
Pieni peto	-	1	1	-	-	-	-	2
Pedot yhteensä	28	162	302	110	180	272	2	1056

SYKSYN 1981 VAELLUSLINNUT

Juha Miettinen

Syksyllä 1981 olivat vaeltajat melko vaisusti liikkeellä. Kohtalainen vaellus oli tiaisilla ja urpiaisilla. Sen sijaan hippiäisiä oli runsaasti liikkeellä.

Vaisuhko vaellussyksy näkyi myös palautettujen lomakkeiden määrässä (9 kpl). Havainnot kattavat maakuntaa seuraavasti: Joensuun seutu (Timo Karkkainen = TK, Esa Laaninen = ELaa, Esa Lavikainen = ELav, Juha Miettinen = JM, Jouni Pursiainen = JPn), Lieksa (Jukka Heikkinen = JH, Harri Ihanus = HI, Esko Lappi = ELap, Arto Määttä = AM, Keijo Nuutinen = KN, Ervin Tuppurainen = ET), Liperi-Outokumpu (Lauri Karttunen = LK, Mauri Leivo = ML, Jukka, Tuomo ja Veli Pusa, Hannu Räsänen = HR), Värtsilä (Heikki Holmström = HH). Muut havainnoitsijat on mainittu havainnon yhteydessä. Lisäksi poimin Höytiäisen suiston tornin havaintokirjasta seuraavien havaintoja (Hannu Kauhanen, Kimmo Martiskainen, Petri Hottola).

Hiiripöllö Huono myyrätilanne näkyi pöllöjen vähäisyytenä. Hiiripöllöstä havaintoja vain neljästä yksilöstä, joista 1 vaelluslennossa. 6.9. Out Kalaton 1 korkealla WSW (ML), 19.9. Pyh Karjakumpu 1 p (ELav), 17.10. Lie Kontiovaara 1 p (J. Rynnänen), 25.10. Lip Pape-lonsaari 1 p (LK).

Varpuspöllö Edellistalven ennätysrunsaan esiintymisen (ks. 1981/82 Talvilinnut) jälkeen täysin kateissa. Esimerkiksi Liperin Kuoringas-sa vuosina 1976-80 joka syksy runsaasti varastoja pöntöissä - 1981 ei yhtään! (V. Pusa). Ainoa havainto: 7.11. 1 p Lie Sokojärvi (J. Nevalainen).

Käpytikka Heikko vaellus keskittyi elokuun loppuun ja syyskuun alkuun. 30.8. yht. 6 S (W) Kon Onttola ja 1 SE Joe Ukonlahti (ELaa), 1.9. 1 WSW Out Pohjois-aho (ML), 5.9. yht. 5 W Kon Onttola (ML,HR, MK), 13.9. 1 W Kit Muljula (ML ym.) ja 11.10. 2 S Lie Laminkylä (AM).

Sen sijaan paikallinen kanta oli hyvin runsas jokapuolella maakuntaa. Esimerkkinä Lieksan havainnot: 2.11. Petroniemi 5 (KN), 8.11. Lammin-kylä-Rauhala 10 p/10 km (ELap), 14.11. Savijärvi 4 p/4 km (ELap), 15.11. Rantala-keskusta 10 (KN), 28.11. Savijärvi 12 p/14 km (ELap).

Pikkutikka 8 havaintoa yhteensä 9 yksilöstä, joista yhteensä 3 vaelluslennossa (1 SE, 1 S, 1 W). Syyskuulta 2, lokakuulta 6 ja marraskuulta 1. Ilo 1 (JM), Joe 4 (PH,HK,JM), Lip 2 (Pusat, E. Sahlman), Out 1 (HR), Rää 1 (HR).

Pohjantikka Havaintoja 9 yksittäisestä linnusta, joista 2 SE ja 1 W. Syyskuu 3, lokakuu 3, marraskuu 3. Määritetyistä 40 ja 19. Kit 1 (ML), Lie 3 (JH,HI,KN), Lip 2 (Pusat), Out 1 (K. Leivo), Rää 2 (ELaa,HR).

Palokärki 1.8.-27.11. väliltä havaintoja yhteensä 8 yksilöstä. Ei vaellushavaintoja.

Korppi Normaalin niukasti vaellukseen viittaavia havaintoja. 6.9. 5 kiert. Kon Onttola, 15.9. 2 SW Joe Pilkonnit ja 18.9. 1 E Joe Höytiäisen kanava (ELaa).

Närhi Normaalia vaeltelua. Kaikki havainnot: 13.9. 2 W Vär Sääperi (ML ym.), 19.9. 10/3 NW-NE Pyh Karjakumpu (ELav), 25.9. yht. 34 vaeltavaa Vär Sääperi (HH), 27.9. 2 NW Joe Vehkalahti (ELav), 9.10. 4/2 NW Joe Höyt. kanava (PH).

Talitiainen Talitiaisista havaitaan tyypillisesti vaelluslennossa niukasti: 25.9.-18.10. 34/5 SW-NW. Sen sijaan rengastusten perusteella paljastui tinttivaelluksen runsaus. Esimerkkinä Joe Kukkosensaaren (JPn) ja Linnunlahden (JPa) rengastukset syys-lokakuussa.

	19.9.	26.9.	3.10.	4.10.	10.10.	16.10.	17.10.	21.10.	24.10.	25.10.	31.10.
K	-	-	3	4	24	15	-	2	-	-	-
L	6	20	-	-	63	-	57	-	20	15	17

Taulukko 1. Talitiaisrengastukset syys-lokakuussa 1981 Joe Kukkosensaarella (K) ja Linnunlahdella (L). - = ei pyyntiä.

Sinitiaainen Vain yksi vaellushavainto: 7.10. 2 NW Joe Sulkuniemi (JM).

Kuusitiainen Heikko vaellus. 5.9.-17.10. yhteensä 51/14 eri puolilla maakuntaa. Suurimmat parvet 1.10. 10 Lie Rauhala (KN) ja 11.10. 13 NW Rää Vuoniemi (ELaa).

Hömötiainen Kohtalaisen voimakas vaellus, joka alkoi syyskuun alussa selvällä huipulla: 6.9. yht. noin 200 kiert. Joe Höyt. kanava (HK) ja 105/6 SW Kon Onttola (ELaa). Tasaisesti koko syyskuun ajan nähtiin vaelluslennossa 1-36 yksilön parvia; parhaana päivänä 73/3 NW Vuoniemi ja 30 kiert. Joe Iiksenvaara (ELaa). Viimeiset vaeltavat hömpät nähtiin Rää Vuoniemessä 17.10. 5 NW (ELaa). Kaikkiaan havaittiin vaeltavia hömötiaisia syyskuussa 569 ja lokakuussa 105. Syksyn aikana rengastetuista hömötiAISista saatiin yksi mielenkiintoinen löytö, joka kertoo tinttien vaellusvietin voimakkuudesta: 3.9. 1 rengastettiin Joe Sulkuniemi (JPn) ja löytyi 24.10. Espoosta.

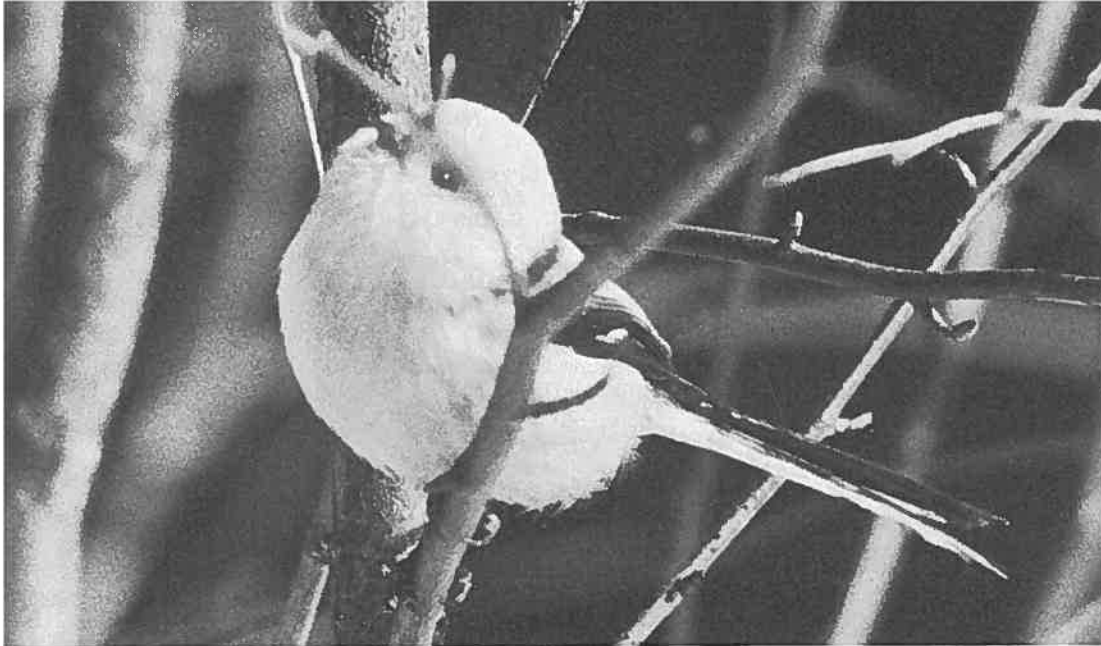
Pyrstötiainen Monen vuoden hiljaiselon jälkeen olivat pyrstötiaiset liikkeellä. Tosin vaellus jäi voimakkuudeltaan selvästi syksyjen 1976 ja 1977 huippuvaelluksista. Ensimmäiset vaeltajat nähtiin syyskuun alkupuolella. 4.9. 8 ja 12.9. 3 Joe Asevelikylä (JM), 13.9. 11 Rää Oravilahti (ML ym.). 23.9. Lie Rauhala nähtiin seuraavat 15 vaeltajaa (KN). Tämän jälkeen vaellus voimistui nopeasti. 27-29.9. havaittiin yhteensä 59/6 eripuolilla. Lokakuun alussa pyrstötinttejä nähtiin lähes päivittäin: 1.10. 20/3, 2.10. 37/3, 3.10. 58/3, jouskossa syksyn suurin parvi: 30 SW Pyh Mansikka-aho (JPn), 4.10. 8/1. 7.10. oli syksyn huippupäivä: Joe Sulkuniemessä yhteensä 80/11 vaeltajaa (JM). Ko. päivänä ei muualla ilmeisesti ollut havainnointia. 8-17.10. nähtiin vaellusparvia päivittäin; parhaat päivät 9.10. 46/4, 10.10. 32/4 ja 11.10. 34/4 eri puolilla maakuntaa. Lokakuun loppupuolella parvikoot pienenevät selvästi. Marraskuun havainnoista suurin osa tehtiin 1-3.11., mutta vielä joulutammikuulta kertyi useita havaintoja (ks. myöhemmin talvilinnut 1981/82). Yhteensä syyskaudella havaittiin 603/68 pyrstötiaisia.

syyskuu	lokakuu	marraskuu	YHTEENSÄ
96/10	450/46	57/12	603/68

Taulukko 2. Pyrstötiaisen yksilömäärät/parvet kuukausittain syyskaudella 1981 Pohjois-Karjalassa.

Puukiipijä Puukiipijöitä nähdään vain harvoin vaeltamassa eikä poikkeusta tehnyt 1981 syyskään. Vain yksi vaelteluun viittaava havainto tehtiin: 7.10. 2 kiert. NW noin 15 hippiäisen parvessa Joe Sulkuniemi (JM).

Hippiäinen Hippiäisiä oli runsaasti liikkeellä. Vaelluksen selvä huippu osui lokakuun alkuun: 4.10. 20 vaeltavaa Lip Onkisalmi (LK),

Pyrstötiaianen (Valok. Kari Koskela)

6.10. 30 SE Lie Timitra (ELap), 7.10. 15 kiert. NW Joe Sulkuniemi (JM) ja 9.10. 20/3 NW Joe Höyt. kanava (PH). Lisäksi nähtiin runsaasti paikallisia parvia. Esimerkiksi PH laski lokakuun alun aamuna Joe Mehtimäen ja Höyt. kanavan välillä yhteensä noin 200 hippiäistä.

Tilhi Huonon pihlajanmarjavuoden takia tilhet muuttivat nopeasti eikä suurempia paikallisia kerääntymiä havaittu. Ensimmäiset havainnot: 16.9. 1 p Lip kirkonkylä (LK), 17.9. 11 NW ja 19.9. 14 N Joe Asevelikylä (JM) sekä 19.9. 16/3 eri puolilla Lieksaa (ELap, AM, KN). Jo 21-23.9. nähtiin syyskuun suurimmat parvet 50+50+60 Lieksassa (KN). Syyslokakuun vaihteessa ja lokakuun alussa oli toinen selvempi huippu: 30.9. 30 p Lip kirkonkylä (LK), 1.10. yht. 97/6 SW/kiert. Joe Asevelikylä-Sulkuniemi (JM), 3.10. 50 p Lie keskusta (AM), 7.10. 30+103 kiert. Joe Sulkuniemi (JM) ja 13.10. 100 p Lie Rauhala (AM,KN). Muut syyslokakuun havainnot koskivat yleensä korkeintaan 10 yksilön parvia. Lokakuun puolivälin jälkeen tehtiin hyvin vähän havaintoja. Viimeiset havainnot: 15.11. Lie keskusta 7+2 (AM,KN) ja 2 p Joe Nepe (JM), 18.11. 10 Lie Rauhala sekä 25.11. noin 10 p Joe Sirkkala (JM).

Vihervarpunen Syksyn ensimmäiset vihervarpuset vaelsivat Kon Onttolassa: 5.9. yht. 52 W (ML,HR,MK) ja 6.9. 5 p (ELaa). 11-19.9. nähtiin Joe Mehtimäellä ja Asevelikylällä 35-50 yksilön parvia viitenä päivänä, joista 12.9. 40+50 (JM). 20.9. Joe Asevelikylällä pyöri 300/3 vihervarpusta. Syksyn paras päiväsumma saatiin 23.9.: yhteensä 500 S-SE Lip Pölkkyvaara (HR). Tämän jälkeen vihervarpusmäärät vähenivät nopeasti. Yli 15 yksilön päiviä oli vain kolme: 27.9. yht. 86 S Pyn Karjakumpu (ELav), 4.10. yht. 42 SW Kon Sipri (ELav,JS), 7.10. 40 kiert. Joe Sulkuniemi (JM). Viimeiset 10 yksilöä nähtiin 2.11. Lie Petroniemessä (KN).

Urpiainen Urpiaisia oli runsaasti liikkeellä. Vaellus painottui selvästi lokakuulle, mutta vielä marraskuussa oli runsaasti liikehdintää. Ensimmäisiä vaeltajia nähtiin jo elokuun lopussa: 21.8. 2 vaeltavaa Lie Lamminkylä (AM), 27.8. 1 Out Pohjois-aho (ML) ja 30.8. 7 p Kon Onttola (ELaa). Vielä syyskuussa nähtiin urpiaisia erittäin vähän:

20.9. 15 ja 27.9. 10 Lie Pokronlampi (AM), 25.9. 5 S Vär Sääperi (HH). Lokakuun alkupuolella nähtiin jo päivittäin 10-20 parvia; parhaana päivänä 4.10. yht. 176 m Kon Sipri (ELav,JS). 9-18.10. oli selvä huipputaihe vaelluksessa. 9.10. yht. 226 NW Joe Höyt. kanava (PH), 10.10. yht. 65 m Kon Sipri (ELav), 11.10. yht. 1000 SE (HR ym.) ja 12.10. yht. 245 SE (JM,VT) Rää Vuoniemi, 14.10. yht. 126 m/p Joe Sulkuniemi (JM) ja 18.10. yht. 700 NW Lip Viinijärvi (HR). Sen sijaan Lieksassa nähtiin tämän vaellushuipun aikana ainoastaan 10 urpiaista! Lokakuun loppupuoliskolla nähtiin Joensuussa ja Lieksassa useita 25-50 yksilön parvia. Heti marraskuun alussa oli Joensuussa urpiaisilla toinen pienempi huippu: 1.11. 50 p Joe Sulkuniemi (JM) ja Joe Ukonlahti 150+50 kiert. (ELaa) sekä 5.11. 150 p Joe Hasanniemi (JM). Lieksassa oli koko marraskuun tasaisesti urpiaisia liikkeellä, parhaina päivinä 15.11. keskustan talvilintulaskennassa yht. 460 ja 22.11. Rauhassa 70 (KN). Joensuussa viimeinen suurempi parvi (50) nähtiin 9.11. Joe Sulkuniemessä (JM).

Punatulkku Huono pihlajanmarjavuosi sai punatulkkut tavallista aikaisemmin liikkeelle. Päivittäiset vaellussummat jäivät tyyppillisen pieniksi, mutta vaeltajia havaittiin yllättävän useina päivinä syyslokakuun aikana. Mielenkiintoista oli myös vaelluksen erilainen ajoittuminen Lieksan ja Joensuun seuduilla. Ensimmäiset 3 vaeltavaa tulkua nähtiin jo 12.8. Lie Lamminkylässä (AM). Lieksassa nähtiin myös lähes kaikki syyskuussa vaeltaneet punatulkkut: 5.9. 11, 18.9. 2, 19.9. 20 ja 27.9. 3 vaeltavaa Lie Lamminkylä (AM). Muualla maakunnassa nähtiin tulkkuja vaelluslennossa vain Vär Sääperissä: 21.9. 4 S ja 25.9. 3 S (HH). 4-17.10. nähtiin melko tasaisesti vaellusparvia; parhaana päivänä 9.10. 43/3 NW Joe Höyt. kanava (PH). Kaikkiaan nähtiin vaelluslennossa lokakuussa 110/11 ja syksyn aikana 156/18 punatulkkua.

Taviokuurna Niukasti havaintoja koskien 1-5 yksilön pikkuparvia. Kaikki havainnot: 15.10. 1 Joe Noljaakka (ELaa) ja 2 Joe Repokallio (JM), 18.10. 1 W Kon Onttola (ELaa) ja 2 p Joe Höyt. kanava (PH), 29.10. 1 Joe Repokallio (JM), 1.11. 3 Out Keretti (K. Leivo), 14.11. 4 Lie Savijärvi (J. Korpelainen), 18.11. 2♂ 3♀ Lie Rauhala (KN) ja 24.11. 2 Joe Hasanniemi (JM).

Käpylinnut Elokuulta marraskuulle nähtiin eri puolilla maakuntaa pieniä parvia muutolla tai kiertelevinä. Esimerkiksi Joe Noljaakassa jo kesäkuulta alkaen 1-8 yksilön parvia (ELaa). Lieksassa 1-30 yksilön parvia lähes päivittäin lokakuulta joulukuulle (ELap ym.). Ainoastaan yksi suurempi päiväsumma ilmoitettiin: 25.10. yht. 75 kiert. Lip Viinijärvi (HR).

Isokäpylintuja määritettiin parvista seuraavasti: 18.7. ♂ + 4 juv p Lip Viiniranta (HH), 2.11. Lie Petroniemi 20 (KN) ja 3.11. Lie Rauhala 20 (KN).

Pikkukäpylintuja määritettiin vain 17.10. 2+4 Joe Höyt. kanava (HK).

Pyrstötiaisia (piirtänyt Matti Kapanen)

RARI TEETIT 1981 POHJOIS-KARJALASSA

Mauri Leivo

Katsaus esittelee alueelliset ja valtakunnalliset harvinaisuudet Pohjois-Karjalassa vuonna 1981. Esitystapa noudattelee aikaisempien vuosien katsauksia, mutta uutena asiana on pyritty antamaan kuva kunkin lajin esiintymisestä maakunnassamme vuodesta -75 alkaen (tällöinhän perustettiin niin RK kuin ARK:kin). Jokaisen lajinimen perässä on sulkeissa kolme lukua kauttaviivojen välissä: ensimmäinen luku tarkoittaa ko. lajin yksilömäärää vuosina 1975-79, toinen vuoden 1980 ja kolmas vuoden 1981 yksilömääriä.

Vuoden 1981 havaintoja ilmoitettiin kaikkiaan 170 lomakkeella - lisäksi käsiteltiin kymmenkunta aikaisempien vuosien havaintoa. Näistä hyväksyttiin 145 ilmoitusta. Suurin osa hylkäämisistä johtui puutteellisesta ja ylimalkaisesta kuvauksesta. Myös selviä lajinmääritysvirheitä todettiin. Havaintomäärä samoin kuin hylkäysprosenttikin vastasivat kutakuinkin vuosien -79 ja -80 lukuja.

Parin edellisen vuoden tapaan nytkin tavattiin Pohjois-Karjalassa muutama suurharvinaisuus - joista yksi, ruostekurkkusirkku, peräti oli Suomelle uusi laji. Maakunnalle uusia lajeja havaittiin neljä eli P-K:n lajimäärä vuoden -81 havainnot mukaan lukien on 279. Rarivuonna -81 nähtiin tavanomaista enemmän kanadanhanhia, merikotkia, harmaapäätikkoja sekä rytikerttusia. Ilahduttavan useasti tavattiin myös valkoselkätikkoja. Syksyllä rynnistivät nakkelit Suomeen ja niinpä havaintoja tehtiin Pohjois-Karjalassa kymmenittäin. Mielenkiintoista oli todeta toukokuun alussa - puolivälissä Suomessa vallinneen voimakkaan kaakkoisvirtauksen vaikutuksia rarimaailmaan. Juuri se luultavasti työnsi maakuntaamme kaksi punajalkahaukkaa 16.5. ja 9.6., kaksi lampi-
vikloa 17.5., mustapäätaskun 16.5., punapäälepinkäisen 22.5. sekä ruostekurkkusirkun 19.5.!

Aikaisemmat harvinaisuuskatsaukset löytyvät Siipirikon numeroista 1/76 (75), 2/77 (-76), 2/78 (-77), 3/79 (-78), 2/81 (-79) sekä 2/82 (80).

Lyhenteet: p = paikallinen, m = muuttava, ad = vanha, juv = nuori, subad = esiaikuinen, 1kv, 2kv... = 1. kalenterivuoden, 2. kalenterivuoden, ..., va = vaalea, tu = tumma.

Havainnoitsijat: AA = Arto Airaksinen, RE = Reijo Erola, TE = Tuomo Eronen, JHa = Jari Halonen, JHe = Jukka Heikkinen, PH = Petri Hottola, JHy = Juhani Hyttinen, RH = Raimo Hyvärinen, AH = Antti Hämäläinen, MK = Matti Kapanen, TK = Timo Karkiaainen, LK = Lauri Karttunen, HKh = Hannu Kauhanen, JK = Jukka Kinnunen, HK = Hannu Kivivuori, AK = Ari Kokkonen, HKo = Harri Kontkanen, JoK = Jouni Koskela, KK = Kimmo Koskela, JuK = Juha Kosonen, ELn = Esa Laaninen, RL = Risto Laitinen,

ELp = Esko Lappi, ELv = Esa Lavikainen, AL = Ari Lavinen, HL = Hannu Lehtoranta, KLv = Kalle Leivo, ML = Mauri Leivo, KLP = Kalervo Leppänen, PL = Paavo Liimatta, JM = Juha Miettinen, AM = Arto Määttä, SN = Sauli Nuolemo, AP = Ari Parviainen, JoP = Jouni Pursiainen, JuP = Jukka Pusa, VP = Veli Pusa, HPä = Harto Päivinen, HPö = Heikki Pönnkä, MR = Matti Raitio, HR = Hannu Räsänen, OS = Olavi Saaristo, JS = Janne Saukkonen, ET = Esko Tuomisto, VT = Veijo Turunen, KV = Kari Varonen ja AV = Anssi Vähätalo

Merimetsolaji (Phalacrocorax sp) (24/16/2)

29.8. 2 m Joe Rantakylä (MK).

Harmaahaikara (Ardea cinerea) (n. 30/4/4)

9.5. 1 Lip Lamminniemi (JuK), 8.7. 1 p Vär Sääperi (JM), 27.7. 1 p Lie Nurmijärvi (JHe), 1.8. 1 Eno Uimaharju (K.Kärkkäinen). Tavanomainen esiintyminen; yksittäisiä lintuja järvien lahdilla eri puolilla maakuntaa.

Kaulushaikara (Botaurus stellaris) (7/2/1)

18.5. alkaen 1 Out Sätöslähti (ML, JK ym.). Jälleen kerran P-K:n botaurukset olivat Outokummun vakioreviirin varassa. Kuuleman mukaan (maallikot) Lip Heposelällä olisi myös huudellut botaurus, mutta ilmoitusta ei ole saatu.

Kattohaikara (Ciconia ciconia) (2/1/2)

20.7. 2 p Lip Viinijärvi (LK, SN).

Haahka, Pohjois-Karjalalle uusi laji, nähtiin peräti kahdessa eri paikassa. (Valok. M. Leivo Jurmossa -81)

Harmaasorsa (Anas strepera) (8/1/1)

28.4.-10.5. 1 ad ♂ p Joe Kiviniemi (MK ym.). Lajia on havaittu yleensä yksi vuodessa - poikkeuksena vuosi 1978, jolloin nähtiin peräti 5 streperaa.

Allihaahka (Polysticta stelleri) (2/3/1)

4.5. 1 ♀ p Joe Pielisjoki (MK, JHy, VT ym.).

Haahka (Somateria mollissima) (-/-/4)

9.5. 1 ♂ m Joe Kulho (KK), 10.5. 3 ♀ p Rää Vuoniemi (TK). Maakunnalle uusi mutta odotettu laji! Mainittakoon että Kulhossa havaitun koiraan mukana lensi kolme mitä ilmeisintä naarashaahkaa.

Tundrahammi (Anser albifrons) (noin 140/noin 130/noin 105)

9.5. 2 ad p Rää Oravilahti (MK, PL, VT), 11.5. 1 ad p Joe Iiksenniitty (PL), 12.5. 1 2kv p Joe Iiksenniitty (MK), 17.5. 5 ad p Kon Pitkäranta (PL, TK, Klp), 11.10. noin 100 (6+17+noin 75) m Rää Vuoniemi (PH, HPö, HR, VT), 25.10. 2 1kv p Out Mustajoen pellot (TE, PL).

Kiljuhanhi (A. erythropus)★ (4/1/8)

16.5. 8 ad p Kon Pitkäranta (PL). Poikkeuksellisen suuri parvi verrattuna aikaisempien vuosien pikkuparviin tai yksittäisiin lintuihin. Vuonna -81 nähtiin Perämeren hanhipaikoilla niin ikään tavanomaista suurempia määriä kiljuhanhia.

Kanadanhanhi (Branta canadensis) (5/-/5)

4.5. 1 m Joe Kiviniemi (MK), 6.5. 2 m Val Polvijärvi (RH), 8-9.5. 1 p Lie Kaupunginniemi (KN, JHe, AH, AM), 17-22.8. 1 p Joe Ukonlahti (AP, AK, AL). Em. havaintojen lisäksi oli mm. sanomalehdissä ilmoituksia maallikoiden tekemistä "pullahanhi" -havainnoista. Laji lieneekin levittäytymässä pohjoiseen Lounais-Suomesta, jossa on jo vakiintunut hanhikanta.

Pikkujoutsen (Cygnus columbianus) (37/6/6)

6.5. 5 p, joista 1 ilm. 2 kv-yksilö Pol Toivola (HPö), 21.5. 1 p Lie Kevätlahti (ELp).

Maakotka (Aquila chrysaetos) (22/1/3)

25.4. 1 subad m Out Vuonos (HR, JK), 18.10. 1 juv/subad m Vär Uusikylä (TE), 19.10. 1 subad m Joe Vehkalahti (AP, JS).

Kiljukotka (A. clanga)★ (1/-/1)

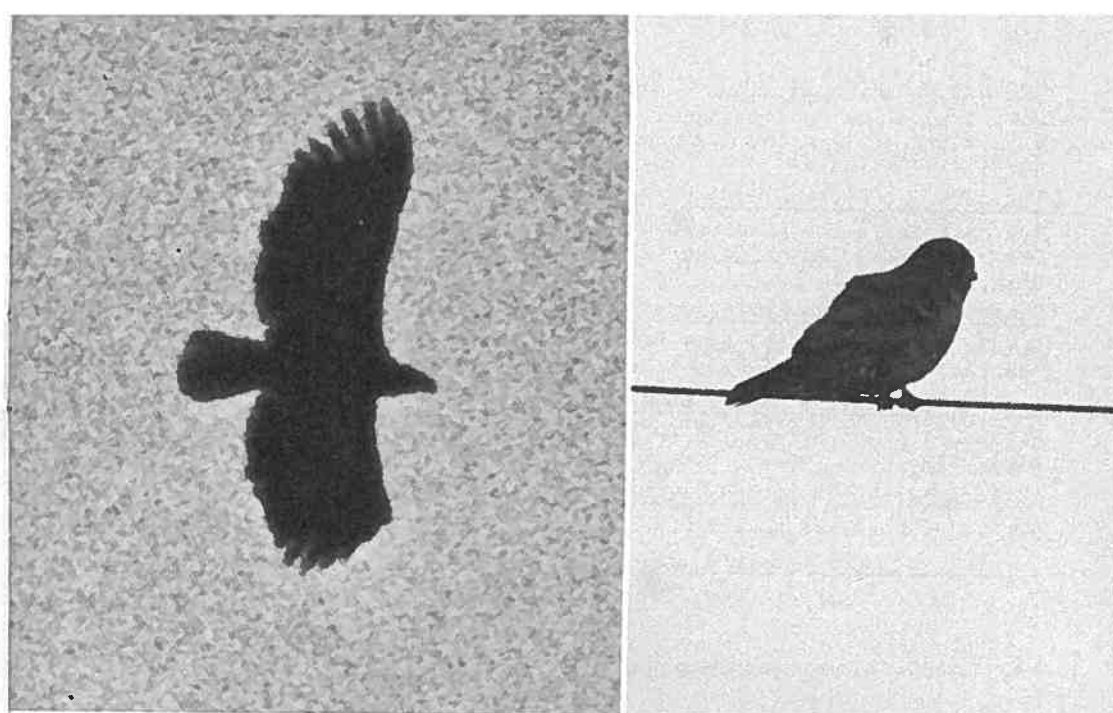
11-16.8. 1 subad p Kon Pitkäranta (MK ym.). Maakunnan toinen clanga kautta aikojen. Pitkärannan lintu tuli tutuksi (ja pinnaksi!) useimmille P-K:n lintumiehille ja käytiinpä sitä katsomassa Etelä-Suomesta saakka.

Haarahaukka (Milvus migrans) (12/7/3)

4.5. 1 m Vär Uusikylä (MR), 17.5. 1 m Kit Päätyenlahti (TE, KV), 30.8. 1 p Kon Lehmo (PH, HPö).

Merikotka (Haliaeetus albicilla) (25/6/18)

24.3. 1 ad m Out Alavi (ML, HR), 3.4. 2 ad Eno Ahveninen (OS, P. Kontturi), 8.4. 2 juv/subad Eno Uimaharju (OS), 11.4. 1 juv/subad kiert. Eno Uimaharju (RE), 12.4. juv/subad m Pyh Reijola (TE, KV), 18.4. 1 subad m Pol Rukkovaara (PH, HPö), 19.4. 1 ad m Out Sysmäjärvi (HR), 19.4. 1 subad m Out Sysmäjärvi (HR), 20.4. 2 subad m Kon Onttola (MK, PL), 23.4. 1 juv/subad m Kon Onttola (MK), 26.4. 1 juv/subad m Out Sysmäjärvi (HR, M. Kiviluoto), 27.4. 1 juv/subad m Lip Viinijärvi (HR), 29.4. 1 juv/subad m Joe Repokallio (TK, VT), 29.4. 1 juv/subad m Joe Kulho (JoK, KK), 29.9. 1 ad m Pyh Niittytahti (RL), 1.11. 1 ilm. 5kv m

Merikotka (Valok. M. Kiviluoto) Punajalkahaukka (Valok. Kari Varonen)

Rää Vuoniemi (VT, ELv, RP). Edellisiin vuosiin verrattuna nähtiin nyt todella raju kevätryntäys maakuntamme ilmatilassa. Vertailun vuoksi todettakoon, että Tringan alueella havaittiin kevään -81 aikana 35 ja Tampereen seudulla 28 merikotkaa.

Muuttohaukka (Falco peregrinus) (9/2/2)

27.4. 1 2kv m Pol Rukkovaara (PH), 18.10. 1 1kv m Joe Vehkalahti (AP, HPä).

Punajalkahaukka (F. vespertinus)★ (12/-/2)

16.5. 1 ♀ p Juu Kannaksenkylä (JHa, A. Kirjavainen), 9.6. 1 ♀ p Vär Sääperi (KV). Laji tuntuu harvinaisuudestaan huolimatta olevan lähes jokavuotinen vierailija Pohjois-Karjalassa.

Viiriäinen (Coturnix coturnix) (5/1/1)

26.5.-11.6. Ä 1 Lip kirkonkylä (LK, SN, H. Kontkanen).

Heinäkurppa (Gallinago media) (6/-/1)

Syyskuu 1 juv löydetty kuolleena ojan penkalta Joe Kettuvaara (ilmoitti TK). Yllättävän harvinaisen P-K:ssa. Viime vuosien kaikki havainnot ovat koskeneet joko kuolleena tai vahingoittuneena löydettyjä lintuja.

Mustapyrstökuiiri (Limosa limosa) (20/1/1)

12-13.5. 1 p Vär Sääperi (HK).

Lampiviklo (Tringa stagnatilis)★ (13/2/2)

17.5. 2 p Joe Höytiäisen kanava (HKH, P. Rehn).

Merikihu (Stercorarius parasiticus) (noin 80/17/8)

19.5. 2 va m Joe Höyt.kanava (AP), 20.5. 4 va m Joe Höyt. kanava (ELn, AP, ET, AV), 2.6. 2 tu m Out Matovaara (ML).

Merilokki (Larus marinus) (1/4/3)

9.4. 1 ad p Joe Kukkosensaari (MK), 13.4. 1 ad Pol Rauanlahti (PH), 2.5. 1 ilm. 3 kv p Joe Kiviniemi (MK). Suuntaus yleistymiseen päin näyttää jatkuvan.

Isolokki (L. hyperboreus) (4/-/1)

3.5. 1 2-3kv p Eno Ahveninen (AA,OS,VT). Monen vuoden tauon jälkeen (v. -78 4 yks.) havainto tästä sisämaassa varsin harvinaisesta lajista.

Mustatiira (Chlidonias niger) (20/2/5)

18-19.5. 2 p Out Sysmäjärvi (ML,HR ym.), 24.5. 2 p Lie Lieksanjoen suu (JHe,HI,AM,KN), 1.6. 1 m Out Vuonos (ML).

Lapintiira (Sterna paradisaea) (noin 50/-/1)

8-10.6. 1 p Out Sysmäjärvi (ML). Yllättävän vähän havaintoja (vrt. myös vuosi -80), mikä johtunee paljolti määritysvaikeuksista.

Turturikyyhky (Streptopelia turtur) (15/4/3)

18.5. 1 p Joe Iksenniitty (KK,JL), 19.5. 2 p Toh Nikuvaara (TE).

Turkinkyyhky (S. decacoto) (8/-/1)

2.6. 1 p Kon Selkie (HKo). Edellisen kerran havaittiin P-K:ssa v. -77.

Merilokki (Valok. Kari Varonen)

Tunturipöllö (Nyctea scandiaca) (1/2/2)

3.2. 1 p Ilomantsi (VS), 25.4. 1 p Out Vuonos (R. Kinnunen).

Harjalintu (Upupa epops) (1/3/2-4)

23-24.9. 1 p Lip Korpivaara (L. Vilhunen ym.), 26.9. 1 mahd. sama p Lip kirkonkylä (V. Hartikka, E. Myllys), 20-28.10. 1 p Pol Horsmanaho (PH,HPö,HR ym.), 1.11. 1 ilm. sama p Out Matovaara (KLv). Vielä marraskuun alussa Outokummussa seikkailut lintu lienee menehtynyt piakkoin, sillä esimerkiksi 1. marraskuuta peitti maata jo 10 cm:n lumi-kerros ja sulapaikkoja oli harvassa.

Harmaapäätikka (Picus canus) (8/5/8)

30.10.1980-4.1.1981 1 ♂ p Kon Selkie (HKo), 10.1. 1 ♂ p, joka talon väen mukaan oli ollut paikalla jo pitkään Pol Teerivaara (PH,ML,HPö,HR), 8.4. 1 ♀ p Lip Heponiemi (HR), 26.4. 1 ♂ m Pol Rukkovaara (PH,HPö), 5.9. 1 ♀ m Kon Onttola (ML,MK,HR), 26.9. 1 ♀ p Kon Iksensvaara (AP), 1.11. 1 ♀ p Joe Noljakka (MK), 28.12. 1 ♂ p Lie Jamali (E. Tuppurainen, M. Miettinen). Laji poistettiin tarkastettavien lajien joukosta vuoden -82 alusta alkaen.

Valkoselkätikka (Dendrocopos leucotos) (14/2/5)

8.4. 1 ♂ p Lip Heponiemi (HR), 10.10. 1 ♂ p Rää Vuoniemi (HR,PH,VT ym.), 28.10. 1 ♀ p Out Sysmäjärvi (ML), 13.11. 1 p Out Kalaton (HR), 11-27.12. Out Matovaara-keskusta 1 ♂ p (ML ym.). Ilahduttavan paljon havaintoja. Yllättäen ei Joensuun seudulta havaittu yhtään valkoselkää.

Kangaskiuru (Lullula arborea) (?/1/1)

9.5. 1 m Pol Rukkovaara (HPö).

Pähkinähakki (Nucifraga caryocatactes) (noin 70/10/5)

18.2. 2 p Lie Lamminkylä (KN), 31.3. 1 p Lie Lampela (AM), 25.9. Pol Horsmanaho 1 p (VT), 22.10. 1 p Kit Keisarinkuja (A. Parkkonen). Laji poistettiin harmaapäätikan tavoin ARK-listalta.

Lapintiaainen (Parus cinctus) (48/4/6)

4.4. 1 p Joe Rantakylä (MK), 17.4. 2 p Lie Patvinsuo (ELp), 23.5. 1 kuolleena löydetty Lip Kuorinka (JuP,JM,VP), 3.10. 1 p Eno Suppura (HKh), 28.10. 1 p Out Kehkola (ML). Laji poistettiin ARK-listalta.

Pähkinänakkeli (Sitta europaea) (?/-/?)

Syksyn-talven melko runsaasta esiintymisestä julkaistaan artikkeli erillisessä katsauksessa. Vuoden -81 nakkelihavaintoja ei käsitelty ARK:ssa. Laji poistettiin ARK-listalta...

Mustapäätasku (Saxicola torquata) (2/-/1)

16.5. 1 ♂ p Lie Kevätlahti (ELp). Mustapäätaskusta on tehty oikeastaan yllättävän vähän havaintoja ottaen huomioon sen itäisen levinneisyyden (useimmat Suomessa tavatut yksilöthän ovat olleet nimenomaan itäistä rotua). Aktiivisempi syysretkeily todennäköisesti toisi parannusta tilanteeseen.

Mustaleppälintu (Phoenicurus ochruros) (-/-/1)

17-19.4. ♀-pukuinen (ilm. 2kv ♀) p Eno Uimaharju (RE,AA,OS). Maakunnalle uusi laji! Lintuasemilla ja rannikkoseudulla muutenkin laji on vakiotavaraa keväisin - useimmiten juuri huhtikuussa.

Viitasirkkalintu (Locustella fluviatilis) (7/1/1)

17.6. Ä ♂ Toh Ristee (PH). Laji poistettiin ARK-listalta.

Viirusirkkalintu (L. lanceolata)* (-/-/1)

1-4-8. 1 ♂ Ä, joka myös rengastettiin Vär Sääperi (H. Holmström ym.). Todella laadukas lisä P-K:n lajilistaan! Havainto on vasta kolmas Suomesta ja edellinenkin tehtiin vain pari viikkoa aiemmin Kirkkonummella. Värtsilän lintu todennäköisesti löytyi sen ansiosta, että löytäjä (HH) oli saanut tuntuman lajin lauluun Kirkkonummella. Värtsilään veivätkin sitten kaikkien niiden tiet, jotka eivät kuulleet Kirkkonummen lintua.

Rastaskerttunen (Acrocephalus arundinaceus) (-/1/2)

18-23.6. Ä ♂ Kit Muljula (MK ym.), 23-30.6. Ä ♂ Joe Vehkalahti (AP, ELn, ET, AV).

Rytikerttunen (A. scirpaceus) (2/-/5)

22-23.6. Ä ♂ Kit Muljula (ML, PH, HPö ym.), 27.6. Ä 2♂♂ Out Sysmäjärvi (ML), 28.6. Ä ♂ Rää Oravisalo (A. Hartikainen, J. Laine), 22-28.7. ♂, joka saatiin ruokokerttuspöytäpyynnissä verkkoon ja jäi laulelemaan paikalle Joe Ukonlahti (JoP, RL). Poikkeuksellisen runsaasti havaintoja. Edelliset havainnot vuosilta -79 ja -77.

Idänuunilintu (Phylloscopus trochiloides) (71/3/4)

Kesäkuu ainakin Ä 3♂♂ (lisäksi ilm. ♂) Eno Kolvananuuro (ML ym.), 23.6. Ä ♂ Lip Päivilänvaara (LK). Laji poistettiin ARK-listalta.

Lapinuunilintu (P. borealis) (14/4/6)

14.6. 1♂ Ä Joe Nolja (JM), 19.6. Ä ♂ Toh Valkealampi (HK), 24.6. ♂ Ä Pol Mertajärvi (PH), 2.7. ♂ Ä Joe Kukkola (JoP), 7.7. ♂ Ä Pol Haapovaara (HPö), 17.7. ♂ Ä Out Kalaton (ML ym.). Laji poistettiin ARK-listalta.

Bongari ja viirusirkkalintu - luonnon ja ihmisen sopusointua kau-
neimmillaan. Huom! kiilto pinnamiehen silmissä (elis?). (Valok.
J. Hyttinen)

Pikkusieppo (Ficedula parva) (26/4/1)

1.6. ♂ Ä Ilo Käenkoski (JM).

Punapäälepinkäinen (Lanius senator)* (-/-/1)

22.5. ♂ p Tuu Öllölä (M. Koljonen). Kolmas havainto P-K:sta - edelli-
set vuosilta -61 ja -73.

Nokkavarpuunen (Coccothraustes coccothraustes) (noin 250/6/13)

26.2. 2 p, joista toinen rengastettiin Joe Koppola (JoP), 17.4. 1 p Pyh Mulo (RL), 27.4.-3.5. ♀ p, joka rengastettiin Lie Rauhala (ELP ym.), 23.8. 1 juv p Pol Kallioniemi (PH), 19.9. 1 m Vär Niirala (MR), 16.10. 1 m Vär Uusikylä (MR), 25.10. 4 m Kon Onttola (MK), 5.12. 1 Joe Hasanniemi (HKh ym.), 13.12. 1 p Juu Halolanpää (PL). Laji pois-
tettiin ARK-listalta.

Tundraurpiainen (Carduelis hornemanni) (7/noin 15/9)

7.3. ain. 3 p Joe Asevelikylä (JM), 15.3. 1 p Out Rummukkala (ML), 17.3. 1 p Out keskusta (HR), 29.3. 1 p, joka saatiin verkosta Lip Kuo-
rinka (JM, VP), 5.4. 2 p, jotka saatiin verkosta Joe Sulkolahti (JM), 3.11. 1 p Joe Repokallio (ML). Kuten edellisessä katsauksessa todet-
tiin, tarkastettiin vuoden 1981 aikana joukko aikaisempien vuosien
havaintoja. Seuraavassa julkaistaan uudelleenkäsitellyssä hyväksytyt
havainnot: 10.11.1975 2 p Out Sysmäjärvi (A. Juvonen), 29.11.1975 1 p
Out Alavi (A. Juvonen), 22.12.1975 1 p Pyh Mulo (JoP), 28.12.1975 1 p
Out Jokipohja (A. Juvonen), 3.10. 1979 1 p Out Matovaara (ML), 12.4.
1980 ain. 2 p Pol keskusta (PH, HPö), 20.4.1980 noin 10 p Out Alavi
(ML), 20.4.1980 1 p Out Matovaara (ML), 26.4.1980 1 p Pol Sannakko-
vaara (PH).

Keltahemppo (Serinus serinus) (1/-/1)

7.5. ♂ Ä Eno Uimaharju (RE). Edellinen havainto vuodelta -75. Laji
tuntuu olevan melko vaikeasti tavoitettavissa Pohjois-Karjalasta.

Kirjosiiplikäpylintu (Loxia leucoptera) (noin 110/-/12)

19.8. 1 Kon Onttola (PH), 5.9. (2 juv, 1 määritt. + 2 ad♂ + 3♀-puk. + 1 juv)
p/kiert. Kon Onttola (ML, MK, AP, HR), 9.9. ♀-puk Pol Rukkovaara (HPö).
Pientä vaeltelua, mikä kuitenkin selvästi vähäisempää kuin syksyn-tal-
ven -78/79 aikana (ks. aik. katsaukset). Laji poistettiin ARK-listal-
ta.

Harmaasirkku (Miliaria calandra)* (1/-/1)

9-12.4. 1 p Out Alavi (ML ym.). Toinen havainto Pohjois-Karjalassa
- ensimmäinen havaittiin Tohmajärvellä 1975. Alavin harmaasirkusta
tuli todellinen yleisömenestys; jo pari tuntia sen löytymisen jäl-
keen maleksi paikalla kolme autolastia P-K:n pinnamiehiä, ja seuraa-
vien muutaman päivän aikana sirkku näki ympärillään kaukaisia vie-
raita Turusta, Helsingistä, Kuopiosta

Ruostekurkkusirkku (Emberiza caesia)* (-/-/1)

19.5. ♂ p Lie Lampela (JHe). Todellinen kevään sensaatio Pohjois-
Karjalassa ja Suomessa. Tämä Suomelle uusi laji on suurharvinaisuus
kaikkiialla läntisessä Euroopassa.

Havaintoja aikaisemmilta vuosilta:

Merikotka (Haliaeetus albicilla)

25.12.1977 1 ad m? Kit Kantosyrjä (J. Eronen), 29.4.1980 1 subad p/m
Kon Pitkäranta (PL).

Viiriäinen (Coturnix coturnix)

10-14.8.1975 ♂ Ä Juu Vuokko (HL).

Pikku-uikku (Podiceps ruficollis)

1.4.1980 2 kp p Lip Viinijärvi Taipaleenjoki (MK ym.).

POHJOIS-KARJALAN PÄIVÄPETOLINNUKSET 1978-80

Hannu Lehtoranta

Kun PKLTY:n 10-vuotisjuhla- ja julkaisuun ryhdyttiin kokoamaan artikkelia Pohjois-Karjalan päiväpetolinnuista, joutui Räsänen Hannu toteamaan aineiston aivan liian vähäiseksi. Jotta nuo vähäiset havainnot eivät täysin painuisi unohduksen suohon, olen koonnut tähän havainnot vuosilta 1978-80. Olkoon tämä meille kaikille lintuharrastajille muistutuksena ja samalla kannustimena pistää Pohjois-Karjalan petohavainnointi päiväpetolintujenkin osalta kuntoon.

Havaintojaan ovat lähettäneet seuraavat henkilöt: (suluissa vuodet, mikäli havaintoja ei ole kaikilta kolmelta vuodelta) R. Asikainen (-78,-79), Jari Halonen (-78), Petri Hottola (-80), Mika Hämynen (-79), Arto Juvonen (-78), Juha Kallamäki (-78,-79), Matti Kapanen (-78), Lauri Karttunen (-79,-80), Jukka Kinnunen (-78), Hannu Kivivuori (-79), Kimmo ja Mirja Koskela (-79), Esko Lappi (-79,-80), Risto Laitinen (-79,-80), Arto Laukkanen (-80), Hannu Lehtoranta, Aila Lehtoranta (-80), Jouni ja Jukka Lehtoranta (-80), Mauri Leivo (-78,-79), Paavo Liimatta (-78), Kari Lyytikäinen (-79), Jouni Mertanen (-79), Juha Miettinen, Arto Määttä (-79), Petri Möttönen (-80), Sauli Nuolemo (-80), Jouni Pursiainen, Heikki Pönkkä (-80), Matti Riikonen (-79) ja Hannu Räsänen.

Päiväpetolintujen pesien löytäminen näyttää olevan erittäin sattumanvaraista. Koko Pohjois-Karjalasta on vuosina 1978-80 ilmoitettu löydetyksi pesiä seuraavasti: hiirihaukka 21, kanahaukka 9, tuulihaukka 7, sinisuohaukka 5, mehiläishaukka 4, nuolihaukka 3, ampuhaukka 2, varpushaukka 2 (huomattavinta on varpushaukan jääminen viimeiseksi). Pesien määrä on todella pieni ajatellen Pohjois-Karjalan pinta-alaa. Todellisuudessaan tuollaiset määrät voisi löytää vuodessa parinsadan neliökilometrin alueelta.

Aineisto on todellakin niin pieni, ettei mitään johtopäätöksiä ole syytä sen perusteella tehdä. Taulukosta 1 löytyy kunnittain ja vuosittain tiedot reviiireistä ja löydetyistä pesistä.

Kiitokset kaikille havaintojaan lähettäneille. Toivottavasti seuraavasta yhteenvedosta löytyy enemmän havaintoja. Lähetä siis heti päiväpetolintuhavaintosi 1981 ja -82 mahdollisimman täydellisinä (myös aikaisemmat voi lähettää arkistoitavaksi).

Laji Vuosi	Hiirihaukka			Mehiläishaukka			Kanahaukka			Varpushaukka		
	1978	1979	1980	1978	1979	1980	1978	1979	1980	1978	1979	1980
Eho	1+0=1	-	-	-	-	-	-	-	0+1=1	-	-	0+1=1
Ilomantsi	-	1+0=1	0+1=1	-	2+0=2	-	-	-	-	-	1+0=1	0+1=1
Joensuu	-	-	-	-	-	-	1+0=1	-	-	-	1+0=1	2+0=2
Juuka	-	0+1=1	4+2=6	-	-	3+0=3	-	-	-	-	-	-
Kesälahti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kiittelysvaara	-	-	-	-	-	-	-	-	0+1=1	-	-	-
Kitee	2+0=2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kontiolahti	-	4+0=4	1+0=1	-	-	-	-	-	0+1=1	-	1+0=1	-
Liekka	-	3+1=4	-	2+1=3	-	-	2+4=6	-	-	-	1+0=1	-
Liperi	0+1=1	3+1=4	0+4=4	2+0=2	0+1=1	-	-	-	0+1=1	-	2+0=2	-
Nurmes	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Outokumpu	8+1=9	16+1=17	-	5+0=5	6+1=7	-	5+1=6	7+0=7	-	4+0=4	9+0=9	-
Polvijärvi	1+0=1	-	1+3=4	2+0=2	-	-	-	-	-	-	-	3+0=3
Pyhäselkä	1+1=2	0+1=1	0+1=1	1+0=1	1+0=1	-	1+0=1	-	4+0=4	-	0+1=1	-
Rääkkylä	1+0=1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tohmajärvi	0+1=1	0+1=1	1+0=1	-	-	-	1+0=1	-	-	1+0=1	-	-
Tuupovaara	1+0=1	-	-	1+0=1	-	-	-	-	-	1+0=1	-	-
Valtimo	-	-	-	0+1=1	-	-	-	-	-	-	2+0=2	-
Värtsilä	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
P-K yhteensä	15+4=19	27+6=33	7+11=18	11+1=12	13+2=15	4+1=5	7+1=8	10+4=14	4+4=8	6+0=6	17+1=18	5+1=6

Laji Vuosi	Sinisuohaukka			Nuolihaukka			Ampuhaukka			Tuulihaukka		
	1978	1979	1980	1978	1979	1980	1978	1979	1980	1978	1979	1980
Eho	-	-	0+1=1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ilomantsi	-	1+0=1	1+0=1	-	1+0=1	-	1+0=1	-	-	-	-	-
Joensuu	-	-	1+0=1	-	-	1+0=1	-	-	0+1=1	0+1=1	1+1=2	2+0=2
Juuka	-	-	0+1=1	-	-	1+0=1	-	-	-	-	-	5+0=5
Kesälahti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kiittelysvaara	-	-	1+0=1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kitee	-	-	-	1+0=1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kontiolahti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1+0=1	-
Liekka	-	1+0=1	-	1+0=1	0+1=1	-	-	1+0=1	-	-	1+0=1	-
Liperi	-	-	0+1=1	-	-	0+1=1	-	-	-	-	6+1=7	-
Nurmes	-	-	1+0=1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Outokumpu	-	4+0=4	-	6+0=6	5+1=6	-	4+0=4	2+0=2	-	2+1=3	3+0=3	2+0=2
Polvijärvi	-	-	4+0=4	1+0=1	-	7+0=7	1+0=1	-	1+0=1	-	9+0=9	-
Pyhäselkä	-	2+0=2	-	2+0=2	-	-	0+1=1	-	-	-	3+0=3	-
Rääkkylä	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tohmajärvi	-	1+0=1	-	2+0=2	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuupovaara	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Valtimo	0+1=1	3+1=4	-	-	2+0=2	-	-	-	-	0+1=1	1+2=3	-
Värtsilä	-	1+0=1	-	-	-	1+0=1	-	-	-	-	-	-
P-K yhteensä	0+1=1	13+1=14	8+3=11	13+0=13	8+2=10	10+1=11	6+1=7	3+0=3	1+1=2	2+3=5	16+4=20	18+0=18

Taulukko 1. Pohjois-Karjalan alueelta ilmoitetut päiväpetolinunpesät ja -reviirit kunnittain vuosina 1978-80. Reviiरिकiksi on tulkittu saalistavien ohella myös paikallisina nähdyt linnut. Lukujen selitys: reviiirit + varmat pesinnät = yhteensä.

Mehiläishaukka ja tuulihaukka (Valok. Veijo Turunen)

ORNIS BOTNICA
 LINTUKYMI KOKKO SIIPIRIKKO UKULLI
 SIPIPEILI CORVUS Hippiäinen
 Tringa LINNUT SIIVEKÄS ORIOLOUS Päijät-Hämeen
 SUOMENSELÄN LINNUT KESKI-SUOMEN LINNUT
 AUREOLA
 SIRRI
 Kanta-Hämeen Linnut Ornis Karelica

Lintulehtipaketti on laajentunut. Yhteistilauksena voit tilata kaikki tärkeimmät paikallislehdet vuodelle 1983 reilusti alennettuina, keskimäärin yli 30 %, tilaushinnoin. Lehtien lisäksi saat v. 1982 pakettilehtien kokoomasisällyluettelon (erillistilausarvo 5 mk). Valitse vähintään 100 mk:n edestä lehtiä, ja tilaa pakettisi maksamalla tilaushintojen yhteissumma tilille Lintulehtipaketti/R.Juvaste 80510 Onttola, SYP Joensuu-Niinivaara 218020-68555. Ilmoita pankkisiirrolla tilaamiesi lehtien tunnusnumerot ja lintuyhdistys, johon kuulut. Paketin kautta sinulle ei toimiteta osoitealueesi lehteä eikä oman yhdistyksesi lehteä. Koska ykkösnumeroita voi ilmestyä jo helmikuulla, tulisi tilaukset suorittaa jo tammikuulla. Huhtikuun jälkeen tilauksia ei enää vastaanoteta eikä osoitteenmuutoksia hoideta keskitetysti. Kysy tarvittaessa lisätietoja yhdistyksesi toimihenkilöiltä (tai R. Juvasteelta p. 973/80293).

Lintulehtipaketin koostuu v. 1983 seuraavista lehdistä: taulukossa lehden tunnusnumero ja nimi, julkaisua yhdistys, julkaisun koko ja painoasu (om=offsetmoniste, op=offsetpainettu, lo=ladottuna offsetpainettu), arvioitu kokonaissivumäärä ja ilmestymiskerrat, pakettihinta ja pakettihinta A5-sivua kohden laskettuna.

1.	Aureola	PPLY	A5om	160s(4)	17mk	10,6	p/s
2.	Corvus	PSLY	A5lo	48s(1)	6mk	12,5	p/s
3.	Hippiäinen	SpLY	A5om	100s(4)	13mk	13,0	p/s
4.	Kanta-Hämeen Linnut	KHLY	A5lo	80s(1)	11mk	13,8	p/s
5.	Keski-Suomen Linnut	KSLM	A5lo	112s(4)	14mk	12,5	p/s
6.	Kokko	LLY	A5lo	108s(4)	13mk	12,0	p/s
7.	Lintukymi	KyLY	B5lo	112s(4)	19mk	(11,8)	p/s
8.	Lintuviesti	TaLY	A5om	180s(4)	21mk	11,7	p/s
9.	Oriolus	(ESLH)	A5om	70s(2)	9mk	12,9	p/s
10.	Ornis Botnica	KPLY	A5om	140s(3)	13mk	9,3	p/s
11.	Ornis Karelica	EKLY	A5op	128s(4)	17mk	13,3	p/s
12.	Päijät-Hämeen Linnut	PHLY	A5lo	120s(3)	15mk	12,5	p/s
13.	Satakunnan Linnut	PLY	A5om	160s(4)	19mk	11,9	p/s
14.	Siipipeili	MkLY	A5lo	90s(2)	12mk	13,3	p/s
15.	Siipirikko	PKLY	A5op	128s(4)	14mk	10,9	p/s
16.	Siivekäs	PSLM	A5lo	160s(4)	19mk	11,9	p/s
17.	Sirri	Xenus	A5lo	128s(4)	16mk	12,5	p/s
18.	Suomenselän Linnut	SSLM	A5lo	160s(4)	21mk	13,1	p/s
19.	Tringa	(HSLY)	B5lo	14Cs(4)	21mk	(11,1)	p/s
20.	Ukuli	TLY	A5om	200s(4)	21mk	10,5	p/s

VALTAKUNNALLINEN PETOLINTUTKIMUS

Hannu Lehtoranta

Nurmeksen Bomban rengastajakokouksessa todettiin tarpeelliseksi alkaa seurata maamme petolintukantoja. Eläinmuseo onkin organisoinut seurantatutkimuksen, jonka kohdelajeja ovat kaikki pöllöt ja päiväpetolinnut lukuunottamatta kotkaa, merikotkaa, muuttohaukkaa ja kalasääskeä, joista kullakin on oma tutkimusprojektinsa.

Tutkimuksen tarkoituksena on pyrkiä vihdoinkin luotettavasti mittaamaan petolintukannoissamme lyhyellä ja pitkällä aikavälillä tapahtuvia muutoksia, tallentaa vertailukelpoista tietoa petolintukantojen nykyisistä tiheyksistä maan eri osissa ja pyrkiä arvioimaan kunkin lajin osalta koko maan pesivän kannan suuruus.

Tutkimus tullaan suorittamaan ruutuinventointimenetelmällä, jossa näytealat ovat 10 km x 10 km yhtenäiskoordinaatistoruutuja eli ns. atlasruutuja. Kukin ruutu tutkitaan alueen petolintuharrastajien toimesta niin tarkoin, että petolinnunpesät löydetään tai ainakin parimäärät selvitetään tarkasti. Tavoitteena on saada jokaiseen maamme kolmeen kymmeneen 100 km x 100 km ruutuun niin monta 10 km x 10 km tarkkailuruutua, että yhteensä vähintään 100 km² metsäpinta-alaa tulee kussakin tarkoin tutkituksi. Aiemmin mainituista seurannan kohdelajeista näet ns. metsähaukkoja (kana-, varpus-, hiiri- ja mehiläishaukka) tullaan pitämään tutkimuksen kannalta tärkeimpinä seurannan kohteina. Ruudun vastuuhenkilön tehtävänä on valita sopivaksi katsomansa atlasruutu, jonka inventoinnista hän apulaisineen voi jatkossakin huolehtia usean vuoden ajan.

Seurantatutkimuksen lisäksi perustetaan valtakunnallinen petolinnunpesärekisteri, johon kerätään vuosittain tiedot kaikista lintuharrastajien tarkastamista petolinnunpesistä. Rekisteriin tallennetaan mm. pesäpaikan tarkat koordinaatit, pesimistulos ja syyt pesinnän mahdolliseen epäonnistumiseen sekä pesäpaikan kuvaus. Rekisteriin lähetettyjä tietoja tullaan käsittelemään ehdottoman luottamuksellisesti. Pesäpaikkojen tarkka sijainti ilmoitetaan vain suojeluviranomaisille tai joissakin erikoistapauksissa petolintujen suojelua edistävää tutkimusta tekeville tutkijoille.

Eläinmuseo toivoo pesäntarkastajien keräävän pesiltä myrkkyanalyysiaineistoa kuten kuoriutumattomia munia, kuolleita poikasia ja emolintujen sulkia. Nämä tulee lähettää asianmukaisesti etiketöitynä rengastustoimistoon.

Meillä PKLY:ssä on jo valmiina vastaava kortistointisysteemi. Kuinka nämä kaksi sitten sovitetaan toisiinsa. Ehdotan molempien hoitamista

JOUKKOJULKAISU

kunnolla. Tämä tarkoittaa sitä, että havainnoitsija vaivautuu täyttämään sekä PKLTY:n että valtakunnallisen lomakkeen (molemmat ovat helpoja täyttää). PKLTY:n kortistoon tulevaa lomaketta ei tarvitse täyttää kuin kerran, sillä kortistovastaavahan sitten jatkossa vuosittain siirtää havainnoitsijan ilmoittamat pesintätiedot pesintälomakkeelta kortistoon (katso ohjeita SIIPIRIKKO 1/82:sta).

Valtakunnallisen tutkimuksen lomakkeita ja ohjeita voi tiedustella kirjoittajalta tai suoraan eläinmuseon rengastustoimistosta (osoite lopussa).

Sitten vielä lopuksi muutamia ohjeita ja muutoksia Siipirikko 1/82:ssa annettuihin ohjeisiin. 1) Pöllönpesäkortistoon kortistoidaan pöllönpöntöt, pöllöille tarkoitetut tekopesät ja palokärjen kolot, savupiippukelot yms. Vanhat asumattomatkin petolinnunpesät kortistoidaan haukanpesäkortistoon (vaikka niissä saattaakin pöllöt pesiä). 2) Haukanpesäkortteina käytetään pöllönpesäkortteja. 3) Merkitse sekä pesäkorttiin että pesintälomakkeelle oletko ilmoittanut ko. pesän valtakunnalliseen rekisteriin. Ellei merkintää ole, saatan turhaan lähettää sinulle valtakunnallisia lomakkeita ja kehottaa täyttämään ne. Valtakunnalliset lomakkeet voit lähettää suoraan rengastustoimistoon, kunhan vain em. merkintä PKLTY:n lomakkeisiin on tehty. Pistetäänpä taas kerran toimeksi.

Yliopiston eläinmuseo, rengastustoimisto
Pohj. Rautatienkatu 13
00100 Helsinki 10

Hannu Lehtoranta
kp 2 Puistopelto As 7
79700 Heinävesi
Puh. 972/61789